

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Αποχαιρετιστήρια

Τὸ ἀνὰ χεῖρας εἶναι τὸ τελευταῖο τεύχος τῆς «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς». Ὀλόκληρη 18ετία τὸ περιοδικὸ τοῦτο εἶχε τακτικὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς φίλους του.

Παρά τὰ γεγονότα ποὺ μεσολάβησαν κοινωνικῶν ἀναταραχῶν καὶ τοῦ τελευταίου πολέμου ἡ «Οἰκογενειακὴ Ζωή» δὲν διέκοψε τὴν ἐκδόσιν της ἀλλὰ στάθηκε πλάι στὴν ἑλληνικὴ οἰκογένεια καὶ στὶς καλὲς μὰ καὶ στὶς κρίσιμες στιγμὲς της. Λόγοι ἀνώτεροι ἐπιβάλλουν τώρα νὰ προσφερθῇ στὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Διεύθυνσις κ' οἱ συνεργάται της τίθενται στὴ διάθεσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κ' ἡ «Οἰκογενειακὴ Ζωή» ἀποχαιρετᾷ στὰ δέκα ὀκτὼ τοῦ χρόνιαν μὲ συγκίνησιν βαθεῖα τὸ ἀναγνωστικὸν τῆς κοινῆς μὲ τὰ πιδ εὐλικρινῆ αἰσθήματα τῆς παντοτεινῆς φιλίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Τὸ «Χαρούμενο Σπίτι»

Τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μὲ τὸν τίτλον «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι».

Οἱ συνδρομηταὶ τῆς «Οἰκογεν. Ζωῆς» κατόπιν συμφωνίας μὲ τὸν ἀνώτατον αὐτὸν πνευματικὸν ὀργανισμὸν τῆς Ἐκκλησίας θὰ παίρνουν «Τὸ χαρούμενον σπίτι» ποὺ θὰ κυκλοφορῇ κάθε μῆνα πλοῦσιον καὶ εἰκονογραφημένον μὲ ἐκλεκτὸ ἐπιτελεῖον δικῶν μας καὶ ξένων διανοουμένων.

Ἡ συνδρομὴ τοῦ νέου περιοδικοῦ ὥριστη εἰς δραχ. 30.000 ἐτησίως.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς συνδρομητὰς μας ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν τοὺς δὲ θὰ ὑποχρεοῦνται στὴν καταβολὴ νέας συνδρομῆς γιὰ «Τὸ χαρούμενον σπίτι» μέχρι τῆς λήξεώς της, παρὰ τὸ ὅτι θὰ παίρνουν πολλὴν περισσότερη ὕλη ἀπὸ ὅση ὡς τώρα. Ὅσοι ὀφείλουν παλαιότερες συνδρομὰς, καθὼς καὶ γιὰ τίς νέας νὰ ἀπευθύνωνται στὰ γραφεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασηίου 1, Ἀθῆνας.

* ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΙΝ *

Ὁ δὴντής μας κ. Λάμπρος Ζαχαρίας ἐπιστρέφας ἀπὸ τὴν περιοδείαν τῆς Ἀν. Μακεδονίας τὴν 5ην Σεπτεμβρίου παρέμεινεν ἐνταῦθα μέχρι τῆς 15ης ἰδίου μηνὸς καὶ τὴν 16ην ἤρchiσε νῆαν περιοδεῖαν ἀνὰ τὰς πόλεις τῆς Θεσσαλίας Καρδίτσαν, Τρίκαλα, Λάρισα, Βόλον παραμείνας μέχρι τῆς 31ης Σεβρίου.

Κατὰ τὸ 1ον δεκαήμερον τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ συνεργάτου μας περιέδωκε τὰς πόλεις τῆς Στερεᾶς, Ἀμφισσαν, Ἰτέαν, Γαλαξίδιον. Εἰς Ἀμφισσαν σειρά κηρυγμάτων ἔγινε εἰς τὸν Μητρ. Ναὸν καὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀγ. Νικολάου, ἐπίσης εἰς Ἰτέαν καὶ Γαλαξίδιον εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς.

Μετὰ τὴν περιοδείαν ταύτην, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ αἰδουμένου πατρὸς κ. Νικ. Μαυροπούλου, ὁ διευθυντὴς μας κ. Λ. Ζαχαρίας ἐπεσκέφθη τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀπὸ τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. κ. Ἀθηναγόραν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του ἐπραγματοποίησε διαλέξεις καὶ κηρύγματα ὡς κατωτέρω:

Τὴν Κυριακὴν, 18ην Νοεμβρίου, διάλεξιν ὀργανώθεισαν ὑπὸ τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Ὑψωμαθίων εἰς τὴν αἰθούσαν παραπλεύρως τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου κατόπιν εἰσηγήσεως, ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πατρὸς Αἰμιλιανοῦ, ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου. Κατὰ τὸ τέλος τῆς διαλέξεως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης διατύπωσε συγκινητικὸν λόγον ἐξῆρε τὸ πνευματικὸν ἔργον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ συνεχάρη θερμῶς τὸν διμλητήν.

Τὴν 23ην ἰδ. μηνὸς διάλεξιν εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐνώσεως.

Τὴν 25ην εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου εἰς Κουρτουλοῦς (Τατάλλα) κατόπιν ἐμπνευσμένης εἰσηγήσεως τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Τράλεων καὶ τὴν 2αν τρέχ. μηνὸς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου κατόπιν ὥραίας εἰσηγήσεως τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Περγάμου.

Ἀλλὰ ὁμιλίας ἔγιναν εἰς τὰς αἰθούσας παραπλεύρως τῶν Ναῶν Ἀγίου Μηνῆ θανατοῦ εἰς Κουρτουλοῦς, Ἀγίου Μηνῆ Ὑψωμαθίων καὶ Ἀγίου Νικολάου Γαλατῶν.

Ἐπίσης ὁ Διευθυντὴς μας ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης ὅπου ἐφιλοξενήθη καὶ ἀπηρτίσθη χαιρετιστήριον λόγον πρὸς τὸ προσωπικὸν καὶ τοὺς Ἱεροσπουδαστὰς τῆς Σχολῆς καθὼς καὶ μῆνυμα ἐκ μέρους τῶν φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τὴν 9ην τρ. μηνὸς ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα.

Διευθύνσεις συμφωνίας τῷ ἄρθρ. 6 § 1

τοῦ Α. Ν. 1092/1938

Υπεύθυνος Διευθυντής

Λάμπρος Ζαχαρίας, Ἐπαγγελιστῆρας 16

Προϊστάμενος Τυπογραφείου

Τιμ. Ρούσης, Ι. Ἀποστόλου 4

"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ"

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ: ΔΣΠΑΣ. ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΑΧΑΡΗ
Έτος ΙΗ' Ἀριθ. τεύχ. 195-196

Γραφεῖα: Ἐπαγγελιστῆρας 16—Ἀθῆναι

Ἀριθμὸς Τηλεφ. 34-754

Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1951

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
Ἐσωτερικοῦ Δρχ. 30.000
Ἐξωτερικοῦ Λίρ. 1.112
Ἰδρύμ. Ἐταιρ. Δρ. 60.000
Χρηματικὰ ἐμβάσματα:
«Οἰκογενειακὴ Ζωή»
Ἐπαγγελιστῆρας 16
Ἀθῆναι

Κ' Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Πρωτοεἶδε τὸ φῶς ἓνα δειλινὸ τοῦ Αὐγούστου στὰ 1933. — Ἦταν γλυκειὰ καὶ ἥρεμῃ ἡ ἀτμόσφαιρα τότε ποὺ μέσα στὴ θαλπωρὴ της δὲν ἄργησε ν' ἀναπτυχθῇ.

Μιὰ πνευματικὴ φυτεία ποτισμένη μὲ τὰ νάματα τοῦ Γλυκοῦ Ἐσταυρωμένου, στὸ ὁμορφὸ ἑλληνικὸ ἔδαφος ποὺ τῆς ἔδωσε μὲ στοργὴν — τοὺς χυμοὺς καὶ τὸ φῶς του. — Ὑστερα ἀπὸ ἓνα χρόνον εἶχε κιόλας ἀπλωθεῖ παντοῦ. Τ' ὄνομά της ἄρχισε νὰ προφέρεται μὲ ἀγάπην. Φτάσανε κιόλας τὰ πρῶτα γράμματα ἀπὸ τὸν Ἑβρο τὸν Ταύγετο καὶ τὴν Γκούρα. Γράμματα θερμά, ἐνθαρρυντικὰ ἀκολούθησαν ὕστερα κ' ἄλλα ἀπὸ τὸν Πύργο ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκην ἀπ' τὸ Βόλο ἀπ' τὴ Σύρον· κάθε ἓνα ἔφερνε μηνύματα χαρᾶς παρηγορίας κ' ἐνισχύσεως στὸν καλλιεργητή.

Ἐνας ἄνθρωπος, ἓνας ταπεινὸς ἐργάτης, διέτρεχε τὴν ἑλληνικὴ γῆ ἀπ' ἄκρην εἰς ἄκρην κ' ὕστερα ἄλλοι βοηθοί, συνεργοί κ' ἡ φυτεία ὅλο θέριευσεν! Τὰ κλωνάρια της εἶχαν φτάσει στὸ τελευταῖον χωριατόσπιτον στὴν πιὸ ἀπόμακρη καλύβα. Τὰ χρόνια κυλοῦσαν τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο καρποφόρα εἰρηνικὰ ὥσπου ἓνας γιγαντίας τοῦ πνεύματος, ἓνας ἀπὸ τοὺς πῶ δυνατοὺς ἥρθε συμπαραστάτης, ἓνας ποιμενάρχης ἄγιος καὶ σεβαστός ποὺ ἔδωσε δύναμιν καὶ χάριν. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸν ἄλλοι κ' ἄλλοι ἀπὸ τοὺς πῶ διαλεκτοὺς μας. Δὲν ἀναφέρομε τ' ὄνομά του γιὰ νὰ μὴν ταράξομε τὴ γαλήνη τῆς ταπεινοφροσύνης του. Ἦρθε ὁ πόλεμος. Ὁ ἀνεμοκυκλώ-

νας ποὺ ξερίζωσε τὰ πάντα καὶ μὲ τὸ ὀλέθριον φύσημά του σάρωσε τὴ φυτεία.

Ὅμως σὰν ἡ βαρυχειμωνιά τῆς τετραχρόνης σκλαβιάς πέρασε ὁ οὐρανὸς χαμογέλασε ξανά κ' ὁ ἀνοιξιᾶτικος ἥλιος τῆς λευτεριάς σκόρπισε τίς ζωογόνες ἀκτίνες του. Οἱ μαρμαίνες ρίζες ξανάδωσαν βλαστάρια καὶ σὰν ἔφτασε τὸ καλοκαίρι ἡ φυτεία ὑψώθηκε καρποφόρα. Ὅμως πόσοι κόποι καὶ πόσοι μόχθοι, ἰδρώτες καὶ δάκρυα χρειάστηκαν σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα!...

Αὐτὴ μέσα σὲ λίγες φτωχίες γραμμὲς εἶναι ἡ ἱστορία τῆς «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς», ἱστορία γεμάτη ἀπὸ λύπες καὶ χαρὲς ἀπὸ κακοτυχίες καὶ ἐπιτυχίες. Κι' ἡ ἱστορία αὕτη συνεχίζεται τώρα μ' ἓνα χαρούμενον ἀγγελμα ὅτι ἡ ἑκκλησία μας μὲ τὸ φωτοβόλον πνευματικὸν ὀργανισμὸν της τὴν «Ἀποστολικὴν Διακονίαν» ἐτοιμάζεται νὰ ἐξορμήσῃ μὲ τὸ καινούργιον περιοδικὸν τῆς «Χαρούμενον Σπίτι» στὴν ἑλληνικὴ οἰκογένεια. Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή τὸ θεωρήσαμε καθήκον μας νὰ ταχθοῦμε στὸ πλευρὸν τῆς ταπεινῆς στρατιῶν τῆς ὥραίας ιδέας. Πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσωμε ὅτι δοκιμάσαμε μεγάλῃ χαρᾷ σπεύδοντας στὸν ἀγῶνα αὐτὸ τῆς ἑκκλησίας μας μὰ καὶ βαθύ πόνον ἀφίνοντας τὴ μικρὴν μας σημαία ποὺ 18 ὀλόκληρα χρόνια κρατήσαμε πολλές φορές μὲ τρεμάμενον χερί ἀπὸ τίς ἀντιξοότητες μὰ ὅσο μπορούσαμε πάντα ψηλά καὶ πάντα ἀγρυπνα.

Καμιά ιδέα δὲ μπορεῖ νὰ σταθῇ χωρίς κινδύνους καὶ χωρίς δάκρυα, καμιά νίκη δὲ μπορεῖ νὰ στεφανωθῇ χωρίς υποχωρήσεις, χωρίς θυσίες. Ναί! θυσίες πού ξεπερνοῦν κάθε ὄριο. Αὐτὲς ὅλες οἱ ἀναμνήσεις σφιχτοδένουν τὴν ψυχὴ τοῦ ἐργάτη μὲ τὸ ἔργο του τὸ γεωργὸ μὲ τὸ ἀγαπημένο του ἄροτρο πού ὄργωνε μ' αὐτὸ τὴν πνευματικὴ γῆ πότε κλαίοντας καὶ πότε τραγουδώντας ἓνα ὥραϊο τραγοῦδι πού ξεπηδᾷ ἀπὸ τὰ κατὰβραθα τῆς καρδιᾶς ὡς ἀνταμοιβὴ στὴν πραγματοποίηση τῶν προσδοκιῶν του.

Μ' ὅλα ὅσα εἴπαμε κάθε ἄλλο παρὰ νὰ καυχηθοῦμε θὰ τολμούσαμε. Ὅμως ἡ λάμψη ἑνὸς φτωχοῦ κερικοῦ μέσα στὸ σκοτάδι σκορπίζει πάντα μιὰ μικρὴ χαρὰ στοὺς ὁδοιπόρους.

Τούτῃ ἡ συναισθησιὴ στάθηκε πάντα ἡ ἀγαπημένη ἐλπίδα πού ἔδινε κουράγιο στὰ προβλήματα πού ὑψώθηκαν συχνὰ ἀδυσώπητα στὴ ζωὴ ἑνὸς ἔργου. Μὰ τώρα πού ὁ Πυρρὸς τῆς ἐκκλησίας ἐτοιμάζεται τὸ μικρὸ κερὶ ἔρχεται νὰ προσθέσῃ τὸ ταπεινὸ του φῶς σ' αὐτὸν κάτω ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία καὶ τὴ Θεία αἴγλη τῆς Μεγά-

λης Λαμπάδας τῆς ἐκκλησίας πού αἰῶνες ὑψώνεται ὁδηγήτρια τῶν ἐν σκότει.

Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία εἶναι κάποτε ὠφέλιμη ἀλλὰ ὅταν ἡ Ἁγία Μητέρα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἀμεση συνεργασία τῆς ποιὸς μπορεῖ νὰ τὴν ἀρνηθῇ; οὔτε πρέπει οὔτε ἐπιτρέπεται.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι πού σήμερὰ ἡ «Οἰκογενειακὴ Ζωὴ» σὰς ἀποχαιρετᾷ, ἀγαπητοὶ φίλοι, νοιώθοντας βαθεῖα θλίψη, μὰ τὸ αἶσθημα αὐτὸ ἔρχεται νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ ἡ παρουσία τοῦ «Χαρούμενου Σπιτιοῦ» ἀπὸ τοῦ ὁποῦ τὶς στήλες θ' ἐπικοινωνοῦμε μαζί σας.

Τὸ «Χαρούμενο Σπίτι» ἔρχεται νὰ σὰς μεταδώσῃ τὴ χριστιανικὴ χαρὰ. Μόνο μ' αὐτὴ μιὰ οἰκογένεια μπορεῖ νὰ εἶναι ἀληθινὰ χαρούμενη, ἀλλοιῶτα παρ' ὅλες τὶς διασκεδάσεις τῆς δὲ θὰ φωλιάζουν μέσα τῆς παρὰ ἡ πίκρα καὶ τὸ πένθος. Ἀποχαιρετῶντας σας ἡ «Οἰκογενειακὴ Ζωὴ» νοιώθει τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ σὰς εὐχαριστήσῃ θερμὰ γιὰ τὴν ἀφοσίωση καὶ νὰ σὰς εὐχρηθῇ ἐγκάρδια πρόοδο καὶ εὐτυχία.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

ΒΗΘΛΕΕΜ

Θεϊκὴ Γαλάζια Βηθλεέμ, μέσ' τὰ χουσδνειρά μου,
τὴν ὧρ' αὐτὴ ξαναγυρνῶ κοντά σου εὐλαβικά,
μὲ δέος ξεδιπλώνοντας τ' ἀπόκοσμα φτερά μου
στά θεία κι' ὑπερούσια γλυκά σου μυστικά.

Σὲ βλέπω μυριολάτρευτη, στὸ κοῦο τοῦτο βράδυ
κι' εἶν' ἡ λαχτάρα μου βαθεῖα κι' ὁ πόθος μου κουφός,
νὰ δῶ μέσα σ' ἀπύθμενο, τὸ παγερὸ σκοτάδι
τῆς κοινομέτωπης αὐγῆς τὸ παραδείσιό φῶς.

Κι' ἀναμετρῶ τὴν ὅλη μου ζωὴ ποῦχω περάσει
μέσ' τῆς ψευτιάς τὸ πάλεμα σ' ἀφώτιστο σιγαλί
καὶ νοιώθω, πὼς ἄλλοίμονο μ' ἔχει πολὺ γεράσει,
τ' ἀνούσιο τὸ σήμερὰ καὶ τ' ἄσκοπο γιὰτί.

Μ' ἀπόψε πὺν φτερούγισα μέσ' τ' ὄνειρο κοντά Σου,
παιζογελᾷ τὸ εἶναι μου πανάγια Βηθλεέμ,
λουσμένο σ' ἀπαλώτατο τῆς χάρις τ' ἄρωμά σου,
πού μ' ἀνοίξεν ἐφτάδιπλα τὶς πύλες τῆς Ἑδέμ.

ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΙΟΥ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΟΓΟΣ...

Μὲ μεγάλην συγκίνησιν χαράσσουνται αὐταὶ αἱ γραμμαὶ διὰ τὸ τελευταῖον τούτο τεῦχος τῆς φιλάτης «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς».

Τὴν ἐγνώρισα ἀπὸ τὴν πρώτην στήλῃ τῆς ἐμφανίσεώς της, καὶ μάλιστα τὴν εἶχα γνωρίσει καὶ πρὶν ἀκόμη ἐμφανισθῇ, ἀπὸ τότε πού συνέλαβε τὸ σχέδιον τῆς ἐκδόσεώς της ἡ φιλόχριστος σκέψις τοῦ καλοῦ μου φίλου τοῦ κ. Λ. Ζαχαρή.

Διηύθυνα τότε τὴν «Ἀνάπλασιν» καὶ μοῦ ἐνεπιστεύθη τὸ σχέδιόν του ὁ λαμπρὸς μου φίλος καὶ τὸν παρῶν να νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ χωρίς ἀναβολὴν. Καὶ τοῦ ἐχάρισα ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκείνην στιγμὴν τὴν ταπεινὴν ἠθικὴν μου συμπαράστασιν, μέσα εἰς τὰ τόσα ἐμπόδια πού εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ.

Τὴν ἐκαμάρωσα, ὅταν τὴν εἶδα εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, ὅπως καμαρώνει κάθε φίλος ἀληθινὸς τὸ πρωτογέννητο παιδί τοῦ ἀγαπημένου του φίλου καὶ τὴν παρηκολούθησα εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς σταδιοδρομίας της τῶν 18 ἐτῶν.

Κάθε φορὰ, πού τὴν ἐβλεπα, ἐνοιῶθα καὶ μεγαλειότερον καμάρι, διότι ἔγινε, πράγματι, ἡ «Οἰκογενειακὴ Ζωή», ὁ καλὸς σύντροφος καὶ ὁ χρησιμὸς σύμβουλος διὰ τοὺς ἀνθρώπους, πού ἐδέχοντο μὲ ἀγάπην τὴν ἐπίσκεψίν της.

Ἀλλὰ καὶ μὲ πόσῃ συγκίνησιν εἶδα ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια τὸν καλὸν τῆς Διευθυντῆς, ὅταν ἦλθε τὸν τελευταῖον χρόνον τῆς ἐκεῖ διακονίας μου εἰς τὴν ὥραιαν καὶ ἀλησιμόνητόν μου Μυτιλήνην! Τὸν εἶδα —παράξενον πρᾶγμα— νεώτερον ἀπ' ὅ,τι τὸν εἶχα γνωρίσει καὶ τὸν ἐκαμάρωσα λαμπρότατον ὁμιλητὴν καὶ εἰς τὸ βῆμα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ εἰς τὸν ἄμβωνα τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ ἡ καρδιά μου ἐπλημμύριζε ἀπὸ ἐνθουσιασμόν διὰ τὴν κοσμοσυρ-

ροὴν τῶν δώδεκα ἐκείνων βραδυνῶν, πού ἐσκόρπιζε ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς καρδιᾶς του τὴν χαρὰν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ τώρα... ὁ καλὸς μου φίλος, ὁ ἀκούραστος ἐργάτης, ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος μὲ τὴν βαθεῖαν πίστιν καὶ μὲ τὴν ἀνεξάντλητον ἀγάπην γίνεται καὶ ὑποδειγματικὸς εἰς τὴν αὐτοθυσίαν χάριν τῆς ἀνάγκης τοῦ συντονισμοῦ τῶν χριστιανικῶν προσπαθειῶν ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τώρα ἔρχεται νὰ προσφέρῃ τὴν δυναμικότητά του μὲ τὰ μέχρι τοῦδε εὐλογημένα ἀποτελέσματα τῆς εἰς τὴν διάθεσιν καὶ εἰς τὴν ἀμεσον ὑπηρεσίαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, πού δὲν εἶναι Ὀργάνωσις ἢ Σωματεῖον ἀλλὰ ἡ Ἐπιτελικὴ ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ βαρὺ ἔργον τῆς πνευματικῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ τῆς ψυχικῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ ὑπερόχου Λαοῦ μας, πού τὸν ἐρρήμαξεν ἡ συμφεροντολογία καὶ ἡ ψευδοσοφία καὶ ἡ παρεξήγησις καὶ ἡ πλαστογραφίαις τῶν ὡραίων ἰδεῶν.

Μὲ αὐτὸ τὸ τεῦχος, ὅπως δηλώνει ὁ ἴδιος εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, σταματᾷ τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἡ «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς», διὰ νὰ ἐντάξῃ τὰς δυνάμεις τῆς εἰς τὸ νέον περιοδικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκογενείας «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» πού θὰ ἐκδόσῃ ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς ἀπὸ τὸν ἐρχόμενον μῆνα, μαζί μὲ τὸ εἰδικὸν παιδικὸν του παράρτημα «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά».

Ὅ,τι ἔκαμε ἕως τώρα μὲ τὴν «Οἰκογενειακὴν Ζωὴν» ὁ ἐκλεκτὸς ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν ἀξίαν σύντροφον τῆς ζωῆς του, θὰ τὸ κάμουν ἀπὸ τώρα καὶ ἐξῆς εἰς τὸ «Χαρούμενο Σπίτι» καὶ εἰς τὰ «Χαρούμενα Παιδιά» μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον καὶ

μέ την ιδίαν χαράν, πού έμπνέει ή πίστις εϊς τόν Χριστόν καί ή άφοσίωσις εϊς τό κοινωνικόν μας χρέος. Καί ό,τι έδιδε έως τώρα εϊς τούς φίλους της ή «Οίκογενειακή Ζωή», ώς ιδιωτικόν φύλλον χριστιανικής μορφώσεως, θά τό δίδουν άπό τώρα καί εϊς τό έξης «Τό Χαρούμενο Σπίτι» καί «Τά Χαρούμενα Παιδιά», ώς όργανα πλέον τοϋ ύπέρ της έλληνικής οίκογενείας ένδιαφέροντος της έπισήμου, της ποιμενουσής Έκκλησίας μας καί ώς έκδήλωσις της μητρικής της στοργής διά τά πνευματικά της τέκνα.

Οί φίλοι, οί ύποστηρικταί, καί οί συνεργάται της «Οίκογενειακής Ζωής» θά αϊσθανθούν, άναμφιβόλως, ύπερηφάνειαν καί ιδιαιτέραν χαράν, καί διά την μεγάλην καί ύποδειγματικήν χειρονομίαν τοϋ ζεύγους Ζαχαρή άλλα καί διά την έπαξίαν έπιβράβευσιν τοϋ λαμπροϋ του έργου μέ την έπίσημον αύτήν ένταξίν του εϊς τό έπίσημον μορφωτικόν έργον της Έκκλησίας μας.

Άπευθύνων θερμόν συγχαρητήριον χαιρετισμόν πρός τό έργον, τό όποϊον έκπροσωπεϊ ή «Οίκογενειακή Ζωή» καί οί φίλοι καί συνεργάται της καί δοξάζων τόν Πατέρα τών Φώτων, δι' έλλην αύτών την λαμπράν ιστορίαν καί τά άποτελέσματά της έπωφελοϋ-

μαι της εύκαιρίας, ώς ύπεύθυνον όργανον της Έκκλησίας εϊς την ειδικότητα τοϋ Τύπου καί της θρησκευτικής διαφωτίσεως ν' άπονείμω τόν όφειλόμενον έπαινον καί διά τό παρελθόν καί διά τό παρόν εϊς την 'Ιδιοκτήτριαν της «Οίκογενειακής Ζωής» Κυρίαν Άσπασίαν Ζαχαρή καί εϊς τόν Διευθυντήν τοϋ περιοδικοϋ κ. Λάμπρον Ζαχαρήν καί την βαθυτάτην μου χαράν διά την εϊς τό έπιτελείον τών νέων περιοδικών της Έκκλησίας ένταξίν των, διά την όποιαν πολλά έλπίζομεν καί άπό την όποιαν πολλά άναμένομεν. Συγχαίρων δέ καί όλους ύμäs, φίλοι άναγνώσται τοϋ λαμπροϋ αύτοϋ περιοδικοϋ, δι' έλλην την πιστήν έως τώρα πρός αύτό ύποστήριξίν σας, έπιθυμώ νά εκφράσω την βεβαιότητα ότι μέ την ιδίαν στοργήν καί μέ τό 'ίδιον ένδιαφέρον θά περιβάλλετε καί τό «Χαρούμενο Σπίτι» μέ τά «Χαρούμενα Παιδιά» του, πού μέ τούς ίδίους όρους θά σας στέλλωμεν άπό τόν έρχόμενον μήνα.

Εϋχομαι εϊς όλους καλās έορτάς καί καλήν νέαν συνάντησιν άπό τās στήλας τοϋ «Χαρούμενου Σπιτιοϋ».

† ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ, Πρωτ.
Δι' της Τύπου καί Θρ. Διαφωτίσεως
της Άποστολικής Διακονίας
της Έκκλησίας της Έλλάδος

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ ΜΑΣ

Τά γυμνά δένδρα όρθώνουν τά ξερά κλαδιά τους στόν συνεφιασμένο οϋρανό. Αϊσθάνομαι τή μοναξιά νά μέ πιέζη κι αύτό μέ κάνει νά σας σκεφθώ όλους ιδιαιτέρως, αγαπητοί μου φίλοι άρρώστοι, άπομονωμένοι στό δωμάτιο ένός νοσοκομείου ή κλινικής ή σανατορίου. Αϊσθάνεσθε καρμιά φορά ότι είσθε μόνοι, μόνοι μέσα στην πολυθρόνη πόλι ή στην ήσυχη έξοχή.

Δέν είστε μόνοι, μά ή ψυχή λαχταρά, ποθεϊ καί πού δέν τό συμμερίζεται τό περιβάλλον σας. Δέν μπορείτε νά όμιλήτε γιά τό ιδανικό σας, γιατί δέν θά σας καταλάβουν. Η ζωή, σας λένε, δέν είναι πολύ εύθυμη, είναι λοιπόν περιττό νά περιοριστοϋμε μέ σοβαρές σκέψεις, έξ άλλου—λέγουν—ό Θεός δέν άπαγορεύει την διασκεδάσι, διασκεδάζουμε όπως μπορούμε. Καί άστειλόνται, διασκεδάζουν γιά λίγο, μά δέν μπορούν νά ίκανοποιηθούν.

Κι έτσι φίλοι μου, αϊσθάνεσθε ότι είστε μόνοι μέ την πίστιν σας. Μιά φίλη άπ' τό σανατόριο μοϋ έγραψε :

—'Ω! πόσο λαχταρώ τις συγκεντρώσεις μας, πόσο θά ήθελα νά είχα μία φίλη γιά νά μιλούμε γιά καί τό πνευματικό, έδώ στό σανατόριο ζητούν νά παρηγορηθούν μέ γήινα πράγματα, δέν άνυψώνουν την ψυχή τους στόν Οϋρανό, στόν Χριστό πού τόσο ύπέφερε. Γιά ένα διάστημα διασκεδάζουν άλλα δέν έχουν νή δύναμι νά ύπομείνουν τή δοκιμασία, δέν έχουν τή γαλήνη πού δίνει τό έσωτερικό φώς, πού ποτέ δέν σβύνει.

Φίλοι μου, πού νομίζετε ότι είστε μόνοι, ό Θεός σας νοιώθει καί σας αγαπά. Παρά την μόνωσί σας, έχετε εκλέξει την καλή μερίδα, πού δέν θά σας άφαιρεσθί. Ο κύριος σας βοηθεϊ μέ την παρουσία Του. Αύτή ή βεβαιότης άς είναι ή παρηγοριά σας κι ή δύναμί σας γιά νά περιμένετε την άπολύτρωσι. Άν είστε, εκεί πού βρίσκεστε, αύτό σημαίνει ότι οϋράνιος Πατέρας σας σας έτοίμασε μία άποστολή. Ίσως δέν ξεύρετε ποιά, θά σας την άποκαλύψη μία μέρα.

Ο. Μ.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ

Τοϋ κ. ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΙΩ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ
Καθηγητοϋ τοϋ Πανεπιστημίου Άθηνών

Κάποτε κάποιος έπήγε σ' ένα καλόγηρο, ιερομόναχο, άσκητή, σ' ένα άγιο γεροντάκι, γιά νά εξομολογηθί.

Είχε πράγματι μετανοήσει γιά τις πολλές κακές του πράξεις καί ό γέρον ιερεύς τόν συνεχώρησε. Γιατί, ή πραγματική καί ειλικρινής μεάνοια είναι μιá άποφασιστική στροφή τοϋ ανθρώπου άπό τό κακόν εϊς τό αγαθόν, άπό την κακίαν στην καλωσύνην. Καί όταν ό κακός άνθρωπος συνέλθη, μελετήση τόν έαυτόν του, μετανοήση γιά τις κακίες του καί εξομολογηθί στόν πνευματικό, τότε άν ή μεάνοια είναι ειλικρινής, άν άπεφάσισεν όριστικά νά μη ξανακάμη πιά τό κακό, νά μη έχη πιά κακία μέσα του, ό Θεός τόν συγχωρεί διά τοϋ πνευματικοϋ εξομολόγου, τοϋ καθαρίζει την ψυχή καί γίνεται παιδί τοϋ Θεοϋ ό χθεσινός άμαρτωλός, λευκός τώρα, φωτεινός, άγνώριστος. Αρχίζει άπό την στιγμή εκείνη καινούργια ώραία ζωή.

Έτσι άνακουφισμένος καί ξαναγεννημένος έφυγε άπό τόν εξομολόγον του καί ό άνθρωπος μας. Άλλά δέν είχε προλάβει ν' άπομακρυνθί, όταν καί σκέφθηκε καί ξαναγύρισε.

— Παπούλη μου, είπε, καί ξέχασα.

— Λέγε, παιδί μου.

— Έσυκοφάντησα έναν άνθρωπο. Είπα γι' αυτόν ψεύτικες κατηγορίες πού δέν της είχα καί δέν τοϋ ταίριαζαν. Καί της είπα μέ τόση τέχνη πού πολύς κόσμος της πίστεψε.

— Έ, παιδί μου, τώρα δέν σοϋ επιτρέπω νά κοινωνήσης.

— Γιατί, παπούλη μου; Έσϋ μοϋ συνεχώρησες πολύ πιό βαρείες άμαρτίες. Κι' αύτήν δέν μοϋ την συγχωρείς;

— Όχι, παιδί μου, ούτε έγώ στην συγχωρώ, ούτε ό Θεός, εκτός εάν...

— Δηλαδή, παπούλη μου;

— Έλα μαζί μου, παιδί μου, καί θά σοϋ είπω.

Τόν παίρνει καί τόν άνεβάζει στό δωμάτιο τοϋ κελλιοϋ του, κρατώντας ένα μαξιλάρι πουπουλένιο. Φυσούσε δυνατός άέρας. Έξαφνα σήζει τό μαξιλάρι μ' ένα σουγιά καί ό άέρας έπήρε όλα τά πούπουλα.

— Έ, παιδί μου, είπε τότε ό παπούλης. Όταν πιάσης όλα αύτά τά πούπουλα καί τά ξαναφέρης πίσω καί κάμης πάλι τό μαξιλάρι νά γίνη όπως ήταν, τότε θά σε συγχωρήσω καί έγώ καί ό Θεός.

— Τότε κατάλαβεν ό άνθρωπος μας τί κακό πράγμα είναι ή συκοφαντία. Είναι χειρότερη άπό φόνο. Είναι δολοφονία. Καί όχι μία, άλλα πολλές δολοφονίες έναντίον ένός καί τοϋ αύτοϋ προσώπου. Εύκολα άνοίγεις τό στόμα σου καί λές καί κακό ψέμμα εϊς βάρος ένός άλλου. Αύτό έπειτα κυκλοφορεί όπως κάθε κακή φήμη. Καί γιά νά τό πάρης πίσω άπό όπου έπήγε, άπό όπου άκούσθηκε καί άπό όπου έπιστεύθηκε, είναι πολύ δύσκολο, σχεδόν άδύνατο. Πρέπει νά μετανοήση δυνατά ό συκοφάντης καί νά έργασθί μέ όλη του την ψυχή έντατικά καί άποφασιστικά γιά ν' άποκαταστήση την υπόληψι τοϋ ανθρώπου πού έδολοφόνησε.

Γι' αύτό ό Δαυίδ έδιδε μιá μεγάλη καί βαρεία ύπόσχεση εϊς τόν Θεόν, νά φυλάττη τās έντολάς Του, άρκεί ό Θεός νά τόν προφυλάττη άπό της συκοφαντίας: «Φύλαξόν με άπό συκοφαντίας ανθρώπων καί φυλάξω τās έντολάς σου». Τόσον έφοβείτο τās συκοφαντίας ό Δαυίδ. Καί ό Ίσοκράτης έλεγε: «Φοβού τās διαβολάς εάν ψευδείς ώσιν». Ο δέ Δόν Μπαζιλ εϊς τόν «Κουρέα της Σεβίλλης» λέγει: «Συκοφάντει, συκοφάντει καί καί θά μείνη πάντοτε άπό τās συκοφαντίας».

Άλλ' άς μη χαιρούν όσοι συκοφαντούν. Με όσες λάσπες καί άν σκεπασθί τό διαμάντι, διαμάντι πάντα θάνα, την αξία του άκέραια την έχει καί πάντα θά λάμπη. Η αλήθεια ποτέ δέν σκεπάζεται

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΜΙΑ ΠΛΗΓΗ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Πολλά είναι αλήθεια ότι πρέπει να διορθωθούν εις τὰ περισσότερα σπίτια, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀναδειχθῶν ὁμορφες φωλιές, μέσα στίς ὁποῖες ἡ ζωὴ παιδιῶν καὶ γονέων θὰ μοιάζῃ μὲ κελαϊδίσματα ἀηδονιῶν καὶ ὄχι μὲ τὸ κλαυδιόκοι μοιρολόγι τοῦ γκιῶνη καὶ τῆς κουκουβάγιας. Ἐνὰ ὅμως ἀπὸ τὰ πολλά, ποὺ θέλουν θεραπεία, εἶναι νὰ παύσουν οἱ γλῶσσες τῶν γονέων καὶ πρὸ παντός τῶν μητέρων νὰ καταρῶνται τὰ παιδιά τους. Ἐπειδὴ θεωρῶ τὸ ζήτημα αὐτὸ πολὺ σημαντικόν, γράφω γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κακόν, παρακαλῶντας τοὺς γονεῖς νὰ δώσουν ἰδιαίτερη προσοχή.

Ἡ κατάρα ἔχει πολὺ μεγάλη ἡλικία· στὴν Ἁγία Γραφή, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, διαβάζοντας τὸ ἔνατον κεφάλαιον τῆς «Γενέσεως», συναντοῦμε τὴν πάρα κάτω ἱστορία: Ὁ Νῶε εἶχε τρία παιδιά· τὸν Σήμ, τὸν Χάμ καὶ τὸν Ἰάφεθ.

Ὀριστικά. Προσωρινὴ εἶναι ἡ ἐπικρατήσις τοῦ ψεύδους. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀνακαλύπτεται καὶ αἰώνιόν ἔπειτα μένει τὸ ντροπιασμὰ του. Τίποτε περισσότερον δὲν μισεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν. Καὶ τίποτε περισσότερον δὲν κατεδίκασε καὶ δὲν ἐστιγμάτισεν ὁ Κύριός μας ἀπὸ τοὺς συκοφάντας. Ὁλόκληρος δὲ ἡ Ἁγία Γραφή περιγράφει μὲ τὰ πικρὰ χρώματα τὴν μαύρη αὐτὴ κακία καὶ τοὺς μαύρους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Αὐτοὶ μιὰ μέρα πληρώνουν βαρεῖαν τὴν φοβερὴν αὐτὴ κακία. Καὶ ἂν δὲν σπεύσουν νὰ μετανοήσουν σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ καὶ ν' ἀποκαταστήσουν τὴν ἀλήθειαν στὴ θέσιν της, τότε, ἀλλοίμονον! Σὲ μιὰ στιγμὴ φεύγουν ἀπ' τὸν κόσμον αὐτὸν ἀμετανόητοι καὶ ἡ πληρωμὴ στὴν ἄλλῃ ζωὴ θὰ εἶναι ἀπείρως πικρὰ βαρεῖα καὶ πικρὰ σκληρόν. Γιατὶ ἀφῆκαν δολοφονημένα θύματα πίσω τους!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΙΩ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Ὁ Νῶε εἶναι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ποὺ ἐφύτρεψε ἀμπέλι καὶ μὴ ξέροντας τὴν συνέπειαν τοῦ πεισίματος τοῦ κρασιοῦ, ἤπιε ἀρκετὴ ποσότητα, ὥστε ἐμέθυσε καὶ ἐξαπλώθηκε εἰς τὸ κρεβάτι του κατὰ τρόπον τέτοιον, ποὺ ἐγυμνώθη χωρὶς νὰ καταλάβῃ τὴν ἀτάξίαν του αὐτὴν. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ παιδιά του, τὸ μεσαῖον, ὁ Χάμ, καθὼς μπῆκε εἰς τὸ δωμάτιον καὶ εἶδε τὸν πατέρα του στὴν κατάστασιν ποὺ εἶπαμε, ἔβαλε τὰ γέλοιον καὶ ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιον, φωνάζοντας τὰ δυὸ ἄλλα ἀδελφία του νὰ ἔλθουν γιὰ νὰ ἴδωσιν πῶς ἦταν στὸ κρεβάτι ὁ πατέρας τους, ὁ Νῶε· τὰ δυὸ ὅμως ἄλλα παιδιά, ὁ Σήμ καὶ ὁ Ἰάφεθ, ἅμα ἄκουσαν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν τους τὸν Χάμ τί συνέβαινε μὲ τὸν πατέρα τους, ἐμάλωσαν μὲ δίκαιη αὐστηρότητα τὸν ἀδελφόν τους γιὰ τὰ γέλοιον του εἰς βάρος τοῦ πατέρα τους καὶ πέρνοντας ἕνα σεντόνι, ἐπῆγαν μὲ κλεισμένα τὰ μάτια τους γιὰ νὰ μὴν ἴδωσιν τὴν «γύμνωσιν» τοῦ γέροντος πατέρα τους καὶ ἐσκέπασαν τὸ σῶμα του. Ἀμα ἔγρηψε ὁ Νῶε καὶ κατάλαβε πᾶν ὅτι εἶχε γίνῃ, ἐζήτησε περισσότερας πληροφορίας καὶ ἔμαθε τὴν κακὴ συμπεριφορὰ τοῦ παιδιοῦ του τοῦ Χάμ, αἰσθάνθηκε ἕνα βαθύτατον πόνο στὴν ψυχὴν του γιὰ τὴ διαγωγὴν τοῦ παιδιοῦ του καὶ τότε ἀνοίξε τὸ στόμα του καὶ καταράστηκε τὸν Χάμ καὶ εἶπε «καταραμένος νὰ εἶσαι Χάμ καὶ δοῦλος σὲ ὅλη σου τὴ ζωὴ».

Καὶ ὅπως διηγείται ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ Χάμ σ' ὅλην τὴν ζωὴν πέρασε πίκρες καὶ καύμους, πληρώνοντας ἔτσι τὴ δίκαιην ἀγανάκτησιν τοῦ πατέρα του. Ὁ Νῶε λοιπόν, εἶναι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος καταράστηκε τὸ παιδί του καὶ ἀπὸ τότε πιά ἡ μεγάλη αὐτὴ πληγὴ ἔχει ἀπλωθῇ στίς περισσότερας οἰκογένειας.

Τώρα ἴσως μὲ ἐρωτήσετε: «Πιστεύετε Σεβασμιώτατε σεῖς, ὅτι μιὰ κατάρα τὴν

ὁποῖαν βγάζει ἀπὸ τὸ στόμα της μιὰ μάνα ἢ ἕνας πατέρας πᾶν ὅσον τὴν ὁργὴν τους, μπορεῖ νὰ βρῇ τὸ παιδί τους καὶ νὰ πάθῃ κακόν;» Στὴν ἐρώτησιν αὐτὴν, θὰ εἶχα νὰ εἰπῶ τὰ ἑξῆς:

Ἐγώ, ὅπως καὶ σεῖς νομίζω, πιστεύω στὴ μεγάλη δύναμιν πᾶν ὅσον γιὰ τὰ παιδιά οἱ εὐχὲς τῶν γονέων· ὁ λαὸς μὲ τὴν ἀκατασκεύαστη σοφίαν του λέγει: «Εὐχὴ γονιοῦ ἀγόρασε καὶ στὰ βουνὰ περπάτα»· ἡ δὲ Ἁγιοτάτη Ἐκκλησία μας, στὴ σπουδαιότερην στιγμὴν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι ἡ ὥρα τοῦ γάμου τους, τονίζει ὅτι αἱ εὐχαὶ τῶν γονέων στηρίζουν θεμέλια οἰκῶν. Ἀκόμη ἡ πείρα τοῦ καθηνός μας μιλάει ἀδιαμφισβήτητα γιὰ τὸ μέγιστον ἐφόδιον στὴ ζωὴν μας, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ εὐχὴ τῶν γονέων μας. Δὲν θὰ δυσκολευτῶ δὲ καθόλου νὰ πῶ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ὅτι ὅσες εὐλογίες ἔχω συναντήσῃ στὴν πορείαν τοῦ βίου μου καὶ ἔχω ἄμετρος, τις ὀφείλω στίς γλυκιὰς καὶ ἀξέχαστες εὐχὰς τῶν γονέων μου. Ἐ λοιπόν, γιὰ νὰ μὴν παραδεχθῶμε ὅτι καθὼς οἱ εὐχὲς τῶν γονέων «πιάνουν» ἔτσι καὶ οἱ κατάρες «πιάνουν» καὶ ἐπὶ τέλους, ἂν ἀμφιβάλλετε ἂν πιάνουν ἢ ὄχι οἱ κατάρες, δὲν πρέπει γιὰ νὰ εἰσαπαιτήσῃ οἱ γονεῖς νὰ τίς ἀποφεύγετε, ὥστε ἂν κάποτε γίνῃ κατὰ τὸν καὶ σὲ κανένα παιδί σας, νὰ μὴ σᾶς τρῶῃ ὁ καὶ σὲ πᾶν ἀπὸ τὴν κατάραν σας, μπῆκε ἡ συμφορὰ στὸ σπιτικό σας; Καὶ εἶναι ἄμετρος οἱ περιπτώσεις κατὰ τις ὁποῖες εἶπε ἡ μάνα στὸ παιδί της «νὰ βγάλῃς βρὸς τὸ κακὸ σπείρι» καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἀρρώστησε βαρεῖαν τὸ παιδί καὶ τότε μὲ κλάμματα ἡ μάνα ποὺ καταράσθηκε μεταμελημένη, ἐφώναζε μιὰ νέα κατάρα, κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της πιά «νὰ μὴν ἔσωνα ἡ μαύρη νὰ μελετοῦσα τὸ κακὸ γιὰ τὸ παιδί μου». Ἐχομε ἄλλας περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἶπε γονεὺς στὸ παιδί του, ὅταν ἔφευγε τὸ πρῶτον γιὰ τὸ σχολεῖο: «κομματὰ νὰ σὲ φέρουνε» καὶ πρᾶγμα, κομματὰ τὸ ἐπῆγαν ἀπὸ ἕνα αὐτοκίνητο, ποὺ τὸ ἄλεσε σὰ μύλος μὲ τις ῥόδες του.

Ἴσως ποῦνε πολλοὶ ὅτι αὐτὰ εἶναι συμπτώσεις καὶ ἐγὼ θὰ γίνω τόσο σοφὸς

ὅσον αὐτοὶ καὶ θὰ παραδεχθῶ ὅτι εἶναι συμπτώσεις πραγματικά. Θὰ ἀρνηθῶν ὅμως οἱ κύριοι αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ σύμπτωση αὐτὴ εἶναι ἀκέραιον ἀναμμένο, ποὺ θὰ κατακαίῃ μέχρι τοῦ τάφου τις καρδιὰς τῶν μητέρων καὶ τῶν πατέρων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καταρασθήκανε τὰ παιδιά τους καὶ κατὰ «σύμπτωσιν» τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον ἐμελέτησαν, ἐβρῆκε τὰ σπλάγχνα τους;

Ὅταν ἦμουν φοιτητής, ἕνας Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου μᾶς διηγήθηκε μιὰ μέρα τὴν ἑξῆς ἱστορία:

Μιὰ μητέρα, ἡ ὁποία εἶχε ὅλο ὅλο ἕνα κοριτσάκι στὸν κόσμον αὐτόν, ἡλικίας δέκα ἐτῶν, ἀγαποῦσε πολὺ τὰ ἀνθη καὶ εἶχε δημιουργήσει ἕνα κήπον, ποὺ εἶχε φυτεμένα ὅλα τὰ λουλούδια, μὰ πρὸ παντός τριανταφυλλίαν· ἦταν Μάιος μῆνας καὶ τὰ τριαντάφυλλα ἦσαν μαγευτικά μέσα στὸν κήπον· τὸ κοριτσάκι κατέβηκε καὶ ἔκοψε μερικὰ ἀπὸ τὰ καμαρωτὰ αὐτὰ τριαντάφυλλα καὶ χαρούμενον ἐμπῆκε στὴν κάμαρα τῆς μητέρας του νὰ τῆς τὰ δώσῃ. Ἡ μητέρα ὅταν εἶδε τὰ κομμένα τριαντάφυλλα, θυμωμένη ἄρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ μαλῶνῃ τὸ κοριτσάκι της καὶ μέσα στὸ θυμὸν της εἶπε αὐτὴ τὴν κατάραν: «νὰ μὴν εἰσαι τοῦ χρόνου τέτοιον καιρὸ!» Ἦλθε δὲ ἐπόμενος Μάιος καὶ τὸ κοριτσάκι ἀρρώστησε βαρεῖαν καὶ μιὰ αὐγοῦλα τοῦ Μαιου φτερούγισε στοῦ παραδείσου τὰ κάλλη. Ἡ μάνα, τρελλὴ ἀπὸ τὸν καὶ τῆς, ξερίζωσε ὅλες τις τριανταφυλλίαν, τις κατάφορτες μὲ τὰ τριαντάφυλλα καὶ τις ἔρριξε στῆς νεκρῆς νυφούλας τὸ ἀγνὸν κορμάκι, φωνάζοντας «ἐγὼ μὲ τὴν κατάραν μου, γιὰ ἕνα τριαντάφυλλον, ἐσκότωσα τὸ παιδί μου».

Ἀγαπητοὶ γονεῖς καὶ ἀναγνώσταί, ἂν δὲν θέλετε νὰ ἀκούσετε ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἔγραψα πάρα πάνω, ἀκούστε, τοῦλάχιστον, μιὰ συμβουλὴν, σχετικὴν μὲ τὸ θέμα αὐτό, μιὰ συμβουλὴν, βγαλμένη ὄχι ἀπὸ τὸ στόμα ἀνθρώπου, οὔτε ἀγγέλου, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἐδίδασκε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰ πρῶτα λόγια ποὺ εἶπε εἶναι αὐτά: «Εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταράσθε».

ΑΝΤΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΑ ΔΕΚΑΟΚΤΩ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑ

Πάνε από τότε 14 χρόνια. Ένα πρωί στο Γηροκομείο είδα στα χέρια μιάς γερόντισσας για πρώτη φορά την «Οικογενειακή ζωή». Ήταν ένα τεύχος που στο εξώφυλλό του εικόνιζε τον Άγγελο Φύλακα. Μούκανε εντύπωση το συμπαθητικό φύλλο και το ζήτησα από την ηλικιωμένη κυρία να το διαβάσω.

Ανάμεσα στις άλλες χρήσιμες σελίδες του, γύρω από την οικογένεια, από το γάμο, από τη θρησκεία, στις στήλες για την τέχνη, στάθηκα στις παιδικές σελίδες, και κάτω από ένα διήγημα διάβασα αυτή την παιδική προσευχή:

Ποῖν πέσω νὰ πλαγιάσω
Θεέ μου παρακαλῶ
Νὰ δώσης νὰ περάσω
Τὴ νύχτα μὲ καλῶ.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
Στείλε μου ἀπὸ ψηλά
Νὰ ρθῇ στὸ προσκεφάλι
Πιστὰ νὰ μὲ φυλά.

Για πρώτη φορά έβλεπα περιοδικό με παιδική ύλη χριστιανική. Δεν υπήρχε τίποτα τότε που να μιλάει στην ψυχή του παιδιού με τέτοιου είδους περιεχόμενο. Παρηκολούθησα από τότε τακτικά την ύλη του και συνεργάστηκα τα τελευταία δέκα χρόνια.

—Η «Οικογενειακή Ζωή», ήταν ο πρόδρομος των σημερινών περιοδικών περιοδικών που είναι γραμμένα για παιδιά, όπως το περιοδικό των «Ὁρθόδοξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων» και τῆς «Εὐσεβείας».

Χιλιάδες παιδιά τότε, περίμεναν με

ἀγωνία την «Οικογενειακή Ζωή», για να τους διαβάσει ή μαμά, ή κάποιος άλλος, την παιδική ύλη και συχνά ένα παραμύθι, ένα σκέτς, ένα ποίημα.

Στα Κατηχητικά Σχολεία που τότε φούντωναν, ή «Οικογενειακή Ζωή» έδινε τις πρώτες υπηρεσίες της με τις χριστιανικές ιστορίες της, που ήταν πάντα κατάλληλες για τα κατηχητόπουλα.

Πολλά παιδιά, ακόμα και σήμερα μεγάλοι, κάτι θάχουν να θυμηθούν απ' τις παλαιές ιστορίες της «Οικογενειακής Ζωής». Προχθές ακόμα, σ' ένα κύκλο, μιὰ κοπέλλα διηγόταν πόσο την είχε συγκινήσει ή Ὁρφανοῦλα, ένα οὐγγαρέζικο ποίημα, που μιλούσε για μιὰ κακή μητριά, που όταν την χτένιζε έβαζε βαθειὰ το χτένι στο κεφάλι της.

Και τώρα, που ή «Οικογενειακή Ζωή» κλείνοντας τα δεκαοκτώ της χρόνια, μᾶς αποχαιρετᾶ, θὰ μείνη σὰν ένα σύμβολο ιερό, που δεν θὰ ξεχαστῇ ποτέ, γιατί έφερνε πάντα μέσα της τόσες χαρές, και τόσα διδάγματα για τα παιδιά, μαζί με τ' άλλα ὠφέλιμα που ἀπενθύνονταν στους μεγάλους.

Θυμῶμαι ἐδῶ και δώδεκα χρόνια, κάποιον ἡλιοβασίλεμα σὲ μιὰ συνοικία τοῦ Λουτρακιοῦ που τὰ γειτονικά παιδιά είχαν μαζέψει κάμποσα φύλλα τῆς «Οικογενειακῆς Ζωῆς» και τ' ἄπλωσαν σὲ μιὰ μικρὴ πλατεία σχηματίζοντας ένα παιχνίδι με τὰ πολύχρωμα ἐξώφυλλά τους, καθὼς οἱ τελευταῖες ἀνταύγειες τοῦ ἡλίου τὰ χρύσωναν.

Ἔτσι και τώρα, καθὼς τὸ ἀγαπητό μας περιοδικὸ σβύνει, μᾶς ἀφήνει τὶς τελευταῖες πνευματικές του ἀκτινοβολίες ποὺ θὰ μείνουν για καιρὸ ἀξέχαστες.

ΡΟΔΑΝΘΗ

Η "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ", ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙ

Τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ὅπως γράφουμεν καὶ εἰς ἄλλην σελίδα, ὁ Διευθυντής μας κ. Λάμπρος Ζαχαρῆς συνοδεύομενος ὑπὸ τοῦ συνεργάτου μας Αἰδ. Π. Πατρὸς Νικολάου Μαυροπούλου μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἔτυχεν ὀλοθέρμου πατρικῆς ἀγάπης ἀπὸ τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν.

Ἡ Α. Θ. Π. εὐχρεστέθη νὰ ἀποστείλῃ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Βασ. Βέλλαν, συγχαρητήρια γράμματα τὰ ὁποῖα καταχωροῦμε κατωτέρω καθὼς καὶ σχετικὸν ἔγγραφον τῆς Ἀποστολ. Διακονίας καὶ εὐχαριστήριον ἀπάντησίν μας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
Ἀριθ. 3.700

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 1951

Π ρ ὶ ς
Τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα
τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
Κύριον Κύριον Ἀθηναγόραν
Εἰς Κωνσταντινούπολιν

Παναγιώτατε,

Τὸν κομιστὴν τοῦ παρόντος Διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς», κ. Λάμπρον Ζαχαρῆν, ἀπὸ ἐτῶν εὐδοκίμως διακονοῦντα τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ Λόγου, πολῦτιμον δὲ συνεργάτην τῆς καὶ ἡμᾶς Ἀποστολικῆς Διακονίας, συνιστῶμεν εὐλαβῶς εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἵνα ἀγαθυνομένη παράσχῃ αὐτῷ τὴν Πατριαρχικὴν Αὐτῆς εὐλογίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ δι' ὃν ἔρχεται αὐτόσε ἱεροῦ σκοποῦ.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ὁ Γεν. Διευθυντής

(Τ.Σ.) ὑπογρ. Β. ΒΕΛΛΑΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΙΑ

Ἀριθ. Γραφ. 749

Τῷ ἔλλογιμωτάτῳ

κ. Βασίλειῳ Βέλλᾳ

Γενικῷ Διευθυντῇ

τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Εἰς Ἀθήνας

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ προσκυνητὸς ἡμῖν Πατὴρ καὶ Δεσπότης, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδέξατο τὸν διὰ τοῦ ἀπὸ 9 τοῦ παρελθόντος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. 3700 γράμματος τῆς Ὑμετέρας Ἐλλογιμότητος συσταθέντα Αὐτῇ Ἐλλογιμώτατον κ. Λάμπρον Ζαχαρῆν, Διευθυντὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς», πολῦτιμον δὲ συνεργάτην ὑμῶν ἐν τῇ

«Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ» καὶ ἀσμένως ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐλογίας Αὐτῆς καὶ παρέσχεν αὐτῷ τὴν Πατριαρχικὴν ἀδειαν ἵνα ποιήσῃται διαλέξεις τινάς. Συγχαίρων κατ' ἐντολήν, τῇ ὕμετέρα Ἐλλογιμότητι, διὰ τὸν τοιοῦτον συνεργάτην ὑμῶν, διαβιβάζων ὑμῖν τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ διατελῶ μετὰ πολλῆς τιμῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 1-12-1951

† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελος

(Τ.Σ.) Αἰμιλιανὸς

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΙΑ

Ἀριθ. Γραφ. 748

Τῷ ἔλλογιμωτάτῳ

κ. Λάμπρῳ Ζαχαρῇ.

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Προσκυνητοῦ ἡμῖν Πατρὸς καὶ Δεσπότη, διαβιβάζω τῇ ὕμετέρα Ἐλλογιμότητι τὰ Πατριαρχικά συγχαρητήρια διὰ τοῦ ὑπ' Αὐτοῦ διαπιστωθέντα αἰσθήματα εὐλαβείας καὶ ἀφοσίωσης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ διὰ τὸ ἐξόχως ἐποικοδομητικὸν ἔργον ὑμῶν τῆς κηρύξεως τοῦ Θεοῦ λόγου.

Εὐχόμενος ὑμῖν τὴν ἀνωθεν ἐνίσχυσιν ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἔργῳ πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὁμνουμένου Θεοῦ, διατελῶ μετὰ πολλῆς τιμῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 1-12-1951

† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελος

(Τ.Σ.) Αἰμιλιανὸς

11 Δεκεμβρίου 1951

Σεβαστὲ καὶ ἀγαπητὲ μου

Ἀγιε Μέγα,

Με βαθυτάτη συγκίνηση καὶ ἀνεκλάλητη χαρά, ἀναλογίζομαι τὶς εὐλογημένες ὥρες τοῦ Φαναρίου, τοῦ Προσκυνητοῦ Πατριάρχου μας, τοῦ Κλέους τούτου τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν πνευματικὴν φιλοξενία, καὶ τὶς πολῦτιμες ἐκδηλώσεις τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ὀλιγοήμερη ἐπικοινωνία μετὰ Σᾶς, τὸν ἅγιον ἐμπρόσωπο τῆς Παναγιότητός σου, μὲ ὑποχρεώνει νὰ δημιουργήσω μαζί Σας ἀδιάρρηκτο πνευματικὸ σύνδεσμον. Μόλις ἐπέστρεψα ὠμίλησα πολὺ θερμὰ γιὰ τὰ Πατριαρχεῖά μας σὲ πολυμελεῖς συγκεντρώσεις. Θὰ μοῦ εἶναι μεγάλῃ χαρὰ ἡ διὰ τῶν ἐπιστολῶν ἐπικοινωνία μας.

Παρακαλῶ εἰς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα εὐαρεστηθῆτε νὰ διαβιβάσῃτε ἀπειρα Σέβη καὶ εὐχαριστίες ἐγκάρδιες γιὰ τὰ συγχαρητήρια γράμματα πρὸς ἐμέ, καὶ τὸν κ. Βέλλαν.

Με σεβασμὸν

Λ. ΖΑΧΑΡΗΣ

Ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ ζωὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ

ΜΙΑ ΙΔΕΩΔΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΤΟΥ SWANWICK

Τοῦ συνεργάτου μας κ. Σταύρου Μάνεση

Ἡ «Φοιτητικὴ Χριστιανικὴ Κίνησις» (Student Christian Movement) εἶναι μιὰ τεράστια ὁργάνωση ποὺ περιλαμβάνει στοὺς κόλπους της φοιτητάς, τῶν Θεολογικῶν σπουδῶν κυρίως, καὶ ἱερωμένους ἀπ' ὅλη τὴν Ἀγγλίαν, καθὼς κι' ἀπ' ὅλες τὶς Ἀγγλικὲς ἀποικίες καὶ κτήσεις, ἀνθρώπους ὅλων τῶν ἡπείρων ποὺ ἀνήκουν στὸ Ἀγγλικανικὸ δόγμα, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλα τὰ παρακλάδια ποὺ διαχωρίστηκε τὸ Λουθηροκαλβινικὸ κίνημα.

Σκοπὸς τῆς ὁργανώσεως αὐτῆς εἶναι ἡ καλύτερη γνωριμία καὶ σύσφιξη τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν διαφόρων δογματικῶν ἀποχρώσεων μελῶν της, γιὰ μιὰ βαθύτερη κατανόηση τοῦ πνεύματος τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ γιὰ τὴν ἐπικράτηση στὸν κόσμον τῶν θείων ἀρχῶν.

Ἐδρα της ἔχει τὸ Λονδίνο, ὅπου διαθέτει ἓνα μεγάλο οἶκημα γιὰ τὰ γραφεῖα της καὶ προσωρινὴ διαμονὴ τῶν μελῶν της, κατὰ τοὺς θερινοὺς ἰδίως μῆνες.

Ἀφίνοντας κατὰ μέρος τὶς λεπτομέρειες τοῦ ἱστορικοῦ καὶ τοῦ καταστατικοῦ της, θὰ σὰς ἀπασχολήσω μὲ τὴν περιγραφή μιᾶς θερινῆς συγκεντρώσεως τῶν μελῶν της, στὴν ὁποία εἶχα τὴν τιμὴ νὰ συμμετάσχω τὸ περσινὸ καλοκαίρι.

Ἐκινήσαμε πέντε μέλη τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Σπουδαστῶν Παρισίων, ποὺ συνεστήθη καὶ δορᾷ ἀρκετὰ ἀποδοτικά, χάρι τῇ δραστηριότητά τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Μελετίου Καραμπίνη, ἐφημερίου τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Στεφάνου Παρισίων, γιὰ νὰ λάβωμε μέρος σ' αὐτὴ τὴ συγκέντρωση ὡς ἀντιπρόσωποι της. Ἐνας ἀρχιμανδρίτης ὑπότροφος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὁ πατὴρ Τιμόθεος Χαλόφτης, ἓνας διμοδιδάσκαλος, ἓνας πολιτικὸς μηχανικός, μιὰ φοιτήτρια τῆς Διακοσμητικῆς τέχνης κι' ὁ ὑποφαινόμενος

Ἰούλιος. Σ' ἓνα καταπράσινο ἀγρόκτημα μὲ πολλὰ δένδρα, πλούσια πρασινάδα καὶ λουλούδια, στὸ χωριὸ Swanwick κοντὰ στὴν πόλιν τοῦ Derby, ἐξήσαμε δέκα μέρες μιὰ κοινὴ χριστιανικὴ ζωὴ μὲ τριακόσιους ἀγνωστους ὡς ἐκείνη τὴν ἡμέρα συνανθρώπους μας. Νέοι καὶ νέες κατὰ τὰ τρία τέταρτα, μὲ πιδ ἡλικιωμένους τὰ διοικητικὰ στελέχη καὶ μερικὸς καθηγητὰς Πανεπιστημίων ἢ ἡγέτας ἄλλων χριστιανικῶν ὁργανώσεων, καθὼς καὶ μερικὸς ἐπισκόπους καὶ πάστορες.

Τὴν πλειοψηφία ἀποτελοῦσαν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ ἀκολουθοῦσαν μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς, Αὐστραλοὶ καὶ Νεοζηλανδοί, Ἰνδοί, Καναδοὶ καὶ Ἀμερικανοί, καθὼς καὶ ἀρκετοὶ ἐκπρόσωποι τῆς Εὐρώπης: Ὀλλανδοί, Βέλγοι, Γερμανοί, Ἑλβετοὶ καὶ Σκανδιναβοί. Κοντὰ σ' ὅλους αὐτοὺς πέντε Ὁρθόδοξοι ἡμαστέ σὰν παρεῖσατοι, χωρὶς ὅμως αὐτὸ νὰ σημαίνει καθόλου πὼς δὲν ζήσαμε ἐξ ἴσου εὐχάριστα καὶ ἐνεργὰ μὲ τοὺς ἄλλους. Οἱ καθολικοί, ἀν καὶ καλεσμένοι, ἔλαμπαν μὲ τὴν ἀπουσία τους.

Μένουμε σ' ἓνα ξύλινο διόροφο οἶκημα ἐπιστροφένον ἐσωτερικὰ μ' ἀσβέστη καὶ πεντακάθαρο, πάνω τὰ θήλα καὶ κάτω οἱ ἄρρενες, καθένας στὸ ἰδιαίτερο δωμάτιό του ὅπου ὑπῆρχε ἓνα σιδερένιο στενὸ κρεβάτι, ἓνα λαβομάνο μὲ καθρέφτη, μιὰ καρέκλα καὶ μιὰ κρεμάστρα καὶ ποὺ τὸ φροντίζαμε μόνοι μας.

Τρώγαμε ὅλοι μαζί σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα, νεώτερη προσθήκη ἐνὸς παλιοῦ πύργου ὅπου στεγάζονται τὰ γραφεῖα καὶ ἡ βιβλιοθήκη τῆς ὁργανώσεως κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο δεκαήμερων θερινῶν συγκεντρώσεών της. Τὸ κτήμα νοικιάζεται ἀπὸ κάποια ἄλλη κάτοχο ὁργάνωση γιὰ παρόμοιους σκοποὺς. Μιὰ ἐνδιαφέρουσα λεπτομέρεια: Τὸ σεβρίσιμα γίνονταν ἀπὸ τοὺς κατὰ τὴν τύχην πρώτους τοῦ

τραπέζιου καὶ τὸ πλύσιμο τῶν πιάτων κλπ. ἀπὸ τὴν ομάδα τῆς ἡμέρας. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ φαγητοῦ ἀπόλαυση ἀποτελοῦσαν οἱ ἀνακοινώσεις τῆς ἡμέρας—διοικητικῆς, οἰκονομικῆς, πνευματικῆς καὶ ψυχαγωγικῆς φύσεως—ποὺ γίνονταν πάντα μὲ πολὺ πρωτότυπο καὶ πνευματώδη τρόπο ἀπὸ τοὺς ἐκλεγμένους συντρόφους ὑπευθύνους ψηλωμένους διὰ τὸ εὐήκοον στὴν καρέκλα τους.

Τὸ κτήμα διαθέτει ἀκόμη ἓνα συγχρονισμένο μαγειρεῖο.

Σ' ἓνα ἰδιαίτερο μεγάλο ξύλινο οἶκημα γίνονταν ἡ κοινὴ προσευχή, οἱ διαλέξεις

καθὼς καὶ ἰδιαίτερα προβλήματα, ἀναφερόμενα στὴ σχέση Πίστεως καὶ Γνώσεως.

Τὸ ἡμερήσιο πρόγραμμα. Ἐγενηθῆριο στὶς 7, πλύσιμο, πρόγευμα. Στὶς 8 ἡ κοινὴ προσευχή. Κάθε μέρα ἓνας πάστορ ἔκ περικοπῆς διηύθυνε τὴν προσευχή μας. Καθισμένοι ἀμφιθεατρικὰ στὴ μεγάλη αἴθουσα μὲ τὸ βιβλιαράκι τῶν «ὕμνων τοῦ Βασιλείου» ὁ καθένας στὸ χέρι (λόγια καὶ μουσικὴ) ἀντικρύζαμε τὸν πάστορα. Δίπλα του ἓνας συνάδελφός του μὲ πολιτικὴ περιβολὴ μᾶς ἀκομπανιάρει στὸ πιάνο. Μὲ τὴν ὁδηγίαν τοῦ λειτουργοῦ ψάλλομε ὅλοι μαζί μὲ κατὰ-

Οἶκημα διαλέξεων καὶ κοινῆς προσευχῆς

καὶ ἡ ψυχαγωγία. Τὸ μικρὸ παρεκκλήσι δὲν ἐπαρκοῦσε γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς κατασκηνώσεως. Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσωμε ἓνα γήπεδο γιὰ βόλλευ μπάλλ καὶ θῶς καὶ τὸ ἀπαραίτητο τένις.

Γιὰ τὴ δεκαήμερὴ παραμονὴ μας, στέγη φαγητοῦ κλπ. προπληρώσαμε ἓνα ποσὸ ἀρκετὰ συγκαταβατικὸ ἐν σχέσει μὲ τὸν Ἀγγλικὸ τιμάρημο.

Βάση τῆς ἐργασίας καὶ τῶν συζητήσεών μας κατὰ τὸ δεκαήμερον αὐτὸ ἦταν ἡ μελέτη καὶ ἐρμηνεία τῆς πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου,

νύξη καὶ ἀρμονία χωρὶς τὴν παραμικρὴ παραφρονία. Εἶναι μιὰ μετουσίωση ἡ μελωδία ποὺ ἐκχύνεται ἀπὸ τὰ πολλὰ δοθέντα φωτεινὰ παραύρα, ἐνώνεται μὲ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν καὶ τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν καὶ ἀνεβαίνει δοθρινὸ θυμίαμα στὸν Πλάστη. Ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς σ' ἓνα κοινὸ σκοπὸ, μὲ μιὰ καρδιά καὶ μιὰ σκέψη τὸν εὐλογοῦμε, τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τ' ἀγαθὰ ποὺ μᾶς δίνει καὶ τὸν παρακαλοῦμε γιὰ τὴν υἰεῖα, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐτυχία ὅλου τοῦ κόσμου. Οἱ ὕμνοι διακόπτονται ἀπὸ τὴν ἀνά-

γνωση αποσπασμάτων τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ ἓνα μικρὸ κήρυγμα τοῦ πάστορα γύρω ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς καθημερινῆς ἀτομικῆς καὶ διεθνούς ζωῆς. Δυὸ - τρεῖς φορὲς μᾶς προτρέπει σὲ ἀτομικὴ σιωπηλὴ προσευχή. Μοῦ ἄρεσαν ἰδιαίτερα αὐτὲς οἱ στιγμές, ποὺ ὅλη αὐτὴ ἡ θάλασσα τῶν νεανικῶν κατὰ τὸ πλεῖστον κεφαλῶν βυθίζονταν μέσα στὶς παλάμες καὶ προσεύχονταν μ' ἀπόλυτη κατάνυξη καὶ εὐλικρίνεια. Ἐκεῖ διεπίστωσα ὅτι αὐτοὶ οἱ λαοὶ γνωρίζουν κατὰ βάθος τὴν ἀξία τῆς προσευχῆς καὶ ξέρουν νὰ προσεύχωνται.

8₁₂ — 10₁₂ μελέτη προπαρασκευαστικὴ γιὰ τὴ συζήτηση ποὺ θ' ἀκολουθοῦσε πάνω στὴν ἐρμηνεία τῆς Βίβλου. Εἴχαμε διαιρεθῇ σὲ ομάδες ἀπὸ δέκα ὡς δεκάπεντε άτομα. Κάθε μέρα ὀρίζονταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς συζητήσεως τῆς ἐπομένης. Ἐνα ἰδιαίτερο βιβλίον, γραμμένο ἀπὸ τὸν Γραμματέα τῆς Ὁργανώσεως, τὸν ἐνεργητικώτατο καὶ εὐγενέστατο πάστορα Μὰν Κάκν, εἶχε χωρίσει σὲ κεφάλαια ἐργασίας τὴν ἐπιστολή, μὲ διαφωτιστικὴ εἰσαγωγή, ἀνάλυση καὶ σχετικὰ ἐρωτήματα. Πλουσιώτατη βιβλιοθήκη μᾶς βοηθοῦσε στὴ μελέτη μας. Κατὰ τὴν ὥρα αὐτὴ μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση ἡ σοβαρότητα καὶ ἡ προσήλωσή τους στὸ ἔργο τους. Οὔτε μιὰ κίνηση, οὔτε ὁ παραμικρὸς ψιθύρος.

Ἀκολουθοῦσεν ἡ συζήτηση πάνω στὴν ἐρμηνεία ὡς τὶς 12₁₂. Ἐκεῖ ἐθαύμασα τὴν τέλεια κατατόπισή τους σὲ πάσης φύσεως ἐπιστημονικὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, ἡ ἐμβρίθεια τῆς σκέψεως, ποὺ ἀπέκλειε κάθε ἐπιπόλαιη παρατήρηση, ὁ σεβασμὸς τῆς γνώμης τοῦ ἄλλου καὶ τῆς τελείως διάφορης ἀκόμη, ἡ ψυχραιμία τῆς συζητήσεως, ἡ πλήρης ἀπουσία πάθους καὶ ἐκνευρισμοῦ, τὸ ἀνεξίτητο πνεῦμα τους. Πολλὴ περιέργεια τοὺς ἐγέννησε ὁ δικὸς μας τρόπος τοῦ βαπτίσματος μιὰ μέρα καὶ μεγάλη συζήτηση ἀνοίξαμε πάνω στὸ θέμα τοῦτο. Δὲν εἶδα ὅμως οὔτε τὴν παραμικρὴ διάθεση εἰρωνίας ἢ ὑποτιμήσεως τοῦ ἀντιπάλου. Καμιὰ ἐπίδειξη πνεύματος, καμιὰ φιλοδοξία διακρίσεως. Ἐτσι ἐξηγεῖται πῶς ὁ λαὸς αὐτός,

ὁ θετικὸς καὶ πειθαρχημένος, ἐμεγαλοῦρησε κι ἔδωσε στὸν κόσμον τὸ πρότυπο τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ.

Κάθε ἀπόγεμα γίνονταν συζήτηση τῶν ομάδων γιὰ λόγους ἀλληλογνωριμίας, πάνω σὲ θέματα ἀφορῶντα τὸ φιλολογικὸ καὶ αἰσθητικὸ μέρος τῆς Γραφῆς (ὅπως π.χ. τὸ μυθικὸ στοιχεῖο στὴ Γραφή), ὅλα ἐκ τῶν προτέρων προετοιμασμένα στὸ βιβλιαράκι ποὺ σὰς ἀνέφερα, ἢ προβλήματα τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας.

Κατὰ τὶς ὀκτῶ βράδυ μετὰ ἓνα διὰλειμμα φαγητοῦ καὶ κατόπιν ὡς τὶς ἐννιά ψυχαγωγία. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ὁ καθένας ἀφίνοντας τὴ σοβαρότητα καὶ τὴν ἐμβριθεῖα γίνονταν ἓνα μεγάλο παιδὶ ποὺ γελοῦσε ἀνοιχτόκαρδα καὶ μέχρι παραληρηματος. Ὅλοι ἦταν συγχρόνως θεαταὶ καὶ ἡθοποιοὶ λαβαίνοντας ἐνεργὸ μέρος στὴ παράσταση—τραγούδια, σκέτις, ἀπαγγελίες, σάτιρα ποὺ δὲν ἐφειδονταν κανένα καὶ τίποτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς κατασκευῆς, χοροί.—Ὁ πάστορ στὸ πιάνο πρῶτος καὶ καλύτερος, σὲ μιὰ δὲ παράσταση κάποιος ἄλλος εἶχε μετεμφιεσθῇ σὲ ἄγγελο ποὺ ἔρχονταν ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς δυστυχισμένους κατασκευησθέντες ἀπὸ τὰ νύχια τῆς Διοικήσεως ποὺ ἐννοοῦσε νὰ μᾶς ἀποκοιτυνῇ χύνοντας «δηλητήριον στὸ μυαλὸ τῶν φοιτητῶν» (poison in the Student mind).

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν σημειῶνω πῶς ἓνα πρωτὶ εἶδα τὸ ἐξῆς καταπληκτικὸ γιὰ τὰ ἦθη μας φαινόμενο. Λίγα λεπτὰ πρὸ τῆς προσευχῆς ὁ πάστορ ἔβαζε τὴν ἱερατικὴν στολή, ποὺ τὸν ξεχώριζεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Τέσσερις φοιτηταί, λοιπόν, ἔπιασαν τὸν ἐφημέριον· δυὸ ἀπὸ τὰ χέρια καὶ δυὸ ἀπὸ τὰ πόδια, γιὰ νὰ τὸν κηδεύσουν στ' ἀστεῖα. Ὅλοι γελοῦσαν μακαρίως, προεξάρχοντας τοῦ θύματος. Μὲ πόσον ὁμως σεβασμὸ τὸν ἄκουγαν ἓνα λεπτὸ ἀργότερα στὴ λειτουργία! Ἀξιοθαύματος καὶ ἀκατανόητος γιὰ μᾶς λαός, ποὺ δὲν τὸν ἔχει κυριεύσει ὁ φαρισαισμός.

Ἡ βραδυνὴ ψυχαγωγία ἔκλεινε μὲ συντομὴ κοινὴ προσευχή. Κ' φύγαμε τὴν ἐπομένη μὲ τὴ ἐλπίδα νὰ ξανασυναντηθοῦμε πολλὴ σύντομα σ' αὐτὴ τὴν ἰδεώδη χριστιανικὴ κοινωνία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΝΕΣΗΣ

[Ἡ σκηνὴ παριστάνει τὴν αἴθουσα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὁ Πρόεδρος, Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης εὐρίσκεται στὴν ἐδρά του, μαζί μὲ ἄλλους πολλοὺς φιλοσόφους καὶ ξένους. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος βρίσκεται στὸ μέσον ὄλων αὐτῶν γιὰ νὰ κηρύξῃ τὸν ἀγνωστο Θεόν.]

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Τώρα, μπορούμε ὅλοι μας, μὲ προσοχὴ μεγάλη, τὴ διδασχὴ ν' ἀκούσωμε, ποὺ λές πῶς δὲν εἶν' ἄλλη ὥσάν αὐτὴ ποὺ γνώρισες, νέα διδασκαλία, ποὺ ἔχει τόση δύναμι, νὰ σβύνη τὴν κακία. Ὅλ' εἴμαστε περίεργοι, νὰ μάθουμ' ἀπὸ σένα τὸ νέο σου τὸ κήρυγμα, γιὰ τὸ Θεὸ τὸν ἓνα!... Καί, ἂν αὐτὰ ἀποδειχθοῦν, ἀλήθεια μεγάλη, θὰ βασιλέψῃ τοῦ Χριστοῦ, ἡ πίστι κι' ὄχι ἄλλη!... Κάθε καινούργιο καὶ καλὸ, ἐμεῖς τὸ ἐπιθυμοῦμε· μάλιστα· ἂν εἶν' ἀπ' τὸ Θεόν!... ἐμπρός, κ' ἐμεῖς σ' ἀκούμε.

ΠΑΥΛΟΣ ὦ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι μου, ἀκοῦστέ με σεῖς τώρα, ποῖα εἶναι ἡ ἰδέα μου γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὴ χώρα, ποὺ κατοικεῖτε μὲ χαρὰ, τὴν τόσο ἑκουσμένη καὶ εἶναι θαυμαστὴ πολὺ, σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη. Ἐ, Θεολάτρες σάν καὶ σᾶς, δὲν ἔχω συναντήσῃ, αὐτ' εἶναι ἡ ἰδέα μου, ποὺ ἔχω σχηματίσει. Ὅλη τὴν πόλιν γύρισα καὶ εἶδα τοὺς ναοὺς σᾶς· εἶδα βωμὸν σὲ ἀγνωστο!... μέσα εἰς τοὺς θεοὺς σᾶς τοὺς ἄλλους, ποὺ μ' εὐλόβει, ἂν καὶ τὸν ἀγνοεῖτε, αὐτὸν τὸν ἐλατρεῦτε καὶ τὸν δοξολογεῖτε. Τίποτε δὲν γνωρίζετε, κι' ὅμως ἐσεῖς τιμᾶτε χρόνια τὸν ἀγνωστο Θεόν!... καὶ τότε προσκυνάτε. Αὐτὸν τὸν ἀγνωστο Θεόν!... Θὰ σᾶς τὸν φανερώσω· τὴν πίστι τὴν ἀληθινὴν, ἐγὼ θὰ σᾶς τὴν δώσω.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Κ' ἐμεῖς αὐτὸν τὸν ἀγνωστο, πολὺ ἐπιθυμοῦμε, σήμερα νὰ τὸν μάθουμε... λέγετε σεῖς, κ' ἀκούμε.

ΠΑΥΛΟΣ Τὸν κόσμον αὐτὸ ποὺ βλέπουμε, τὴ γῆ, ποὺ κατοικοῦμε, ἓνας Θεὸς τὰ ἐπλάσε!... μ' Αὐτόν, ἄς γνωρισθοῦμε. Γιατί, μᾶς ἔδωκε πνοή, μέσα ἀπ' τὴν πνοή του· αὐτὴ ποὺ μόνον μαρτυρεῖ, σ' ἐμᾶς, τὴν ὑπαρξὶ του!... Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος, ὅλος αὐτοῦ τοῦ κόσμου!...

(Ὑψώνει χέρια καὶ βλέμματα στὸν οὐρανόν)

Νὰ σὲ ὑμνήσω, ὦ Θεέ!... τὴ δύναμίν σου δόξου. Σᾶς ἐρωτῶ: τὸν ἄπειρο, μέσα εἰς τοὺς ναοὺς μας, ποὺ κάμνουνε τ' ἀνθρώπινα, τὰ χέρια τοῦ λαοῦ μας νὰ τὸν περιορίσουμε, ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃ, μπορούμε τὸ Θεὸ αὐτό!... ποῖος θὰ τὰ θεωρήσῃ, ὅλα αὐτὰ πῶς εἶν' σωστά, πῶς θέλει κατοικίαν, Κεῖνος ποὺ χάρισε σ' ἐμᾶς, τὰ τόσα μεγαλεῖα; Αὐτός εἶναι ἡ δύναμι, ποὺ σ' ὅλους πάντα δίνει, πνοή ζωῆς καὶ μ' ὅλ' αὐτά, τὸν κόσμον μεγαλύνει. Καί ὅτι ἔχει αἴσθησι, πνοή, νοημοσύνη ὅλα φανάζουν, μαρτυροῦν, τὴ θείαν καλωσύνη. Ἀπὸ 'να αἷμα ἔκαμε, τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων, νὰ κατοικοῦν, σ' αὐτὴ τὴ γῆ, μὲ τὸν δικόν τους τρόπον. Ἐκαμε ὅλους τοὺς καιροὺς, καθένα στὴ σειρά του, μὲ τὴ σοφία του αὐτὴ, σκόρπισε τ' ἀγαθὰ του. Αὐτόν, ἐμεῖς, τὸν Κύριο, πρέπει νὰ τὸν ζητοῦμε,

θά τὸν εὐροῦμε εὐκολα, καὶ θά τὸν ψηλαφούμε, γιατί, θά εἶναι μακρυά! ἀρκεῖ νά τὸ θελήσῃ, ὁ κάθε ἕνας ἀπὸ μᾶς· θά βρῇ, ἂν τὸν ζητήσῃ. Μέσα σ' Αὐτὸν ὅλοι ἐμεῖς, κινούμεθα καὶ ζοῦμε, μέσα του πάντα εἴμεθα, καὶ δὲν τὸ ἐννοοῦμε!... Καὶ οἱ δικοὶ σας ποιητές, κάτι ἔχουνε προείπει «πὼς εἴμεθα γένος αὐτοῦ» ἀλλ' ἀπ' αὐτὰ τοὺς λείπει ἡ πίστι ἢ ἀληθινή, πού θά σας δώσω τώρα γι' αὐτὴ μὲ στέλνει ὁ Θεός, σέ σας αὐτὴ τὴν ὥρα. Κι' ἀφοῦ εἴμαστε γένος Θεοῦ, τώρα θά ἐννοεῖτε πὼς, μὲ τοὺς λίθους τοὺς χρυσοὺς, καὶ ὅ,τι ἄλλο βρῆτε, εἶτε ἀσῆμι σκαλιστό, ἢ μάρμαρο στὴ γῆ μας, κανένα ἀπὸ ὅλ' αὐτά, δὲν θά τὸν παραστήσῃ, μά, οὔτε καὶ Θεὸ κανεῖς, μπορεῖ νά ζωγραφίσῃ!... Αὐτοὺς τοὺς χρόνους, ἤξερε, τῆς πλάνης, τῆς ἀγνοίας, καί, δι' αὐτὸ μᾶς ἔστειλε, φάρμακο σωτηρίας, πάντα, παντοῦ, σ' ὅλη τὴ γῆ, σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νά μετανοιώσουν, νά σωθοῦν, ἀπ' τοὺς κακοὺς τῶν τρόπους. Γιατί, στὸ τέλος ὥρισεν, ἡμέρα πού θά κρίνῃ, τὸν κόσμον του, ὅλον αὐτόν!... καί, τότε δὲ θά μείνῃ, στὸν κόσμον ἄλλο τίποτε, παρά, μονάχα ἡ πίστι, ἡ πίστι, ἢ ἀληθινή, εἰς τ' οὐρανοῦ τὸν κτίστη. Κι' ἡ κρίσις τότε θά γενῇ, μὲ μιά δικαιοσύνη, μέ, ΕΝΑ, πού τὸν ὥρισε, δική του καλωσύνη, καί, τὸν ἀπέστειλε στὴ γῆ, τὸν κόσμον του νά σώσῃ, καί, στὰ οὐράνια ὅλους μας ἐκεῖνος νά ὑψώσῃ. Μὲ τὴν οὐράνια του τροφή, Θεία διδασκαλία, ὁ Ἰησοῦς, πού ἔφερε, σέ ὅλους σωτηρία. Ἦρθε στὴ γῆ, σὰν ἀνθρώπος, μά, ὅμως ἡ κακία, ἀνθρώπων, τὸν ἐσταύρωσε!... κι' ἔτσι ἡ προφητεία, ἐξεπληρώθηκε μὲ μᾶς, καὶ μὲ τὸν Θάνατό του, ὁ ἥλιος ἐκρύφθηκε, πίσω ἀπ' τὸν Σταυρό του!... Σκοτείνιασε ὁ οὐρανός, ἡ γῆ ὅλη ἐσείσθη, τί, ἔπασχε ὁ γιὸς ὁ τοῦ Θεοῦ!... μά, ἐκκλησία ἐκτίσθη. Ἐκτίσθη, μὲ τὸ ἀτίμητο Αἷμα τοῦ Λυτρωτοῦ μας, κι' εἴμαστε μεῖς, οἱ ὁπαδοί, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας. Καί, γιὰ βεβαίωσι ὅτι Αὐτός εἶναι ὁ Κύριός μας, ἐκ τῶν νεκρῶν ἀνέστησε. Αὐτός, εἶν' ὁ Χριστός μας! Αὐτὸν κηρύττω καὶ σ' ἐσᾶς, σήμερα, γιὰ ναρθῇτε καὶ νὰ πιστέψετε σ' Αὐτόν, καί, σεις, νὰ λυτρωθῇτε.

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Χά! χά! χά! χά! Ἀνάστασι!... Τί λέει αὐτός ὁ νάνος;... πολὺ μᾶς διασκέδασε... στὰ λόγια του εἶναι πλάνος. Μπορεῖ νεκρὸς πού πέθανε, νά ζωντανέψῃ πάλι ποτέ!... δὲν τὸ πιστεύουμε!... Πλάνη πολὺ μεγάλη!...

ΑΛΛΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Πᾶμε καὶ πάλι ἄς ἐρθοῦμε δῶ νὰ συναχθοῦμε τὸ σπερμολόγο κήρυκα ξανά ἐμεῖς ἀκούμε. Δὲν ἔχετ' ἄνδρες δίκαιο, σεις, νὰ περιγελᾶτε, ἀνθρώπον τοῦτον τοῦ Θεοῦ!... γιατί, ὅπου κι' ἂν πᾶτε, δὲ θά βρετε ἀνώτερη, στὴ γῆ φιλοσοφία ὅπου διδάσκει τὸν Θεό, καὶ σβύνει τὴν κακία. Χρόνια πολλὰ, οἱ φιλόσοφοι, ἐρεύνησαν νὰ βροῦνε, τὴν πίστι τὴν ἀληθινή!... χωρὶς σ' ἐμᾶς νὰ ποῦνε, τὰ λόγια αὐτὰ τὰ πειστικά, ποῦνε γεμάτ' ἀλήθεια!... Πρέπει νὰ τὰ φυτέψουμε, βαθεῖα μέσα στὰ στήθεα. Κι' ἐγὼ βρισκόμουν ἄλλοτε, σὲ πλάνη πὺδ μεγάλη, πού ὅταν τὴν ἐσκέφτουσε, μοῦ φέρνει τώρα ζάλη, γιατί, πολὺ ἐδίωκα, Χριστοῦ τὴν ἐκκλησία, κι' ὑπηρετοῦσα τὸν ἐχθρό, κάμνοντας τὴν κακία. Βλάσφημος ἀπὸ ἀγνοία καὶ ὑβριστὴς μεγάλος· μά, γνώρισα ἐπιείκεια, ὅσο κανέναν ἄλλον

ΠΑΥΛΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (*)

ΚΩΣΤΑ ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ: «Τὸ βιβλίο τον Πτᾶ Χοτέπ καὶ ἡ λογοτεχνία τῆς Ἀρχαίας Αἰγύπτου», μελέτη.—Εἶνε τόσο πολὺτιμη ἡ ἐρευνα καὶ ἡ γνώση τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ ὥστε ἡ μελέτη τοῦ κ. Κώστα Τσαγκαράδα «Τὸ βιβλίο καὶ ἡ λογοτεχνία τῆς Ἀρχαίας Αἰγύπτου» (τὸ πρῶτο τοποθετεῖται ἀνάμεσα στὰ 3366—3256 π. Χ.) ἀποκτᾶ ξεχωριστὴ ἀξία στὸν κύκλο τοῦ εἶδους τῆς. Ὁ σκοπὸς ἄλλωστε τοῦ ἔργου—ὅπως τὸν ἐξηγεῖ εἰσαγωγικὰ ὁ συγγραφέας καὶ πού εἶνε «νὰ γνωρίσῃ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ κοινὸ τὴν πρεσβυγενὴ του κατὰ εἴκοσι περίπου αἰῶνες Αἰγυπτιακὴ σκέψη»—συμπληρώνεται μὲ τὴ μεταφραστικὴ ἀπόδοση πού ἔκαμε ὁ κ. Τσαγκαράδας στὰ κείμενα τοῦ Πτᾶ Χοτέπ, σὲ φόρμες εὐκολονόητες.

Ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ μελέτη εἶνε τὸ ἔργο τοῦ κ. Τσαγκαράδα. Ταξινομεῖ τὰ περισσότερα (ἀπὸ μιά ἐνδιαφέρουσα βιβλιογραφία) δεδομένα γύρω ἀπ' τὸν πολιτισμὸ τῆς Αἰγύπτου, τὸ πνεῦμα, τὴν Παιδεία, τὴ γλῶσσα καὶ τὴν Τέχνη τῆς. Ὁ

ἀκατατόπιστος καὶ καλοπροαίρετος ἀναγνώστης βρίσκει μέσα σὲ λίγες, λιτὰ γραμμένες, σελίδες μιά δολόκληρη ἱστορικὴ περιοχὴ πού τὴν παρουσιάζει ὁ συγγραφέας μὲ χρονολογικὴ πληρότητα, καὶ ἐνημέρωση. Στὸ βάθος αὐτῆς τῆς προσπάθειας ὑπάρχει ὁ μύθος τῆς περισυλλογῆς. Τόσες ἀφθονες γνώσεις γύρω ἀπὸ ἕνα τεράστιο θέμα, ἀπαιτοῦσαν ἀληθινὴ μαεστρία νὰ τυποποιηθοῦν χωρὶς νὰ διαφύγουν τὰ χαρακτηριστικώτερα στοιχεῖα τους.

Τὸ κεφάλαιο πού εἰδικὰ ἀσχολεῖται μὲ τὴ Λογοτεχνία τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, δὲν εἶνε μόνον πληροφοριακὸ ἀλλὰ καὶ κριτικὸ. Ὁ συγγραφέας βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ δώσει τίς ἐντυπώσεις του ἀπὸ ὕμνους, ποιητικὲς συνθέσεις, διηγήσεις κ. ἄ. λογοτεχνικὲς δημιουργίες, ἀναλύοντας αἰσθητικὰ τὰ κείμενα τῶν Αἰγυπτίων καὶ τοὺς μύθους τους. ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

* Τὸ βιβλίο πού κρίνεται σήμερα, κυκλοφορεῖ ἀπὸ τὸ Πρακτορεῖο Πνευματικῆς Συνεργασίας (Ἀκομινάτου 12, Ἀθήναι).

γιατ' ὁ Θεὸς μ' ἐλέησε, μὲ τὴν μακροθυμία πού ἔχει, καὶ μὲ ἔβγαλε, ἀπὸ τὴν ἀπιστία γιὰ νὰ 'μαι γὰ παράδειγμα σὲ ὅσους θά πιστέψουν εἰς τὸν Χριστὸ καὶ μὲ Αὐτόν, γιὰ νὰ συμβασιλέψουν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Γιὰ, πές μου, σὲ παρακαλῶ, τὴν ὥρα καὶ τὴ μέρα, ὅπου σταυρώθηκ' ὁ Χριστὸς στὴν Ἰουδαία πέρα. Θυμοῦμαι, τὴν σημείωσα, καὶ μέσα μου θά μείνῃ, γιὰ πάντα πιά ἀξέχαστη, κι' οὔτε θά ματαγίνῃ.

ΠΑΥΛΟΣ

Ἦτανε μιά Παρασκευὴ, ἀξέχαστη ἡμέρα ὅπου σταυρώθηκ' ὁ Χριστὸς στὸ Γολγοθᾶ κεί πέρα. Ὡρα δὲ ἦταν ἔννατη, πού στὸν Σταυρὸ ἐπάνω, παρέδωκε τὸ πνεῦμα του, εἰς τὸν Πατέρα ἄνω. Ὁ ἥλιος ἐκρύφθηκε καὶ γίνηκε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ γῆ πού ἔτρεμε, καὶ ἀνοίξε τὸν Ἄδη!... Οἱ σταυρωτὲς τοῦ Ἰησοῦ, αὐτὰ μὲ τρόμο βλέπουν καὶ σὰν παράλυτοι βουβοί, μένουν ἐκεῖ καὶ στέκουν φρουροὶ κι' ὁ ἐκατόνταρχος, ἔκθαμβ' ὁμολογοῦνε πὼς εἶναι τοῦ Θεοῦ ὁ γιὸς, ὅλοι τὸ μαρτυροῦνε.

[Τὴ στιγμὴ πού διηγεῖται αὐτὰ ὁ Παῦλος, ὁ Διονύσιος κυττάζει τίς σημειώσεις του, πού εἶχε κρατήσει τὴν ἐποχὴ τῆς σταυρώσεως, λόγῳ τοῦ ἀσυνήθους φαινομένου πού παρετήρησε, ὥστε νὰ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος. Μόλις ἐτελείωσε ὁ Παῦλος τὴν περιγραφή, ὁ Διονύσιος ὁμιλεῖ μπροστὰ σ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος καὶ λέγει:]

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Πρῶτος ἐγὼ κάμνω ἀρχή, πιστεύω στὸ Χριστὸ μας καὶ τὸν κηρύττω μὲ χαρά, Κύριον καὶ Θεόν μας.

ΔΑΜΑΡΙΣ

Κι' ἐγ' ὀλοπρόθυμη μαζί, θά μπῶ στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἰησοῦ πού θά κτισθῇ, νὰ σβῶς ἡ ἁμαρτία. Κι' ἡ ἀρετὴ στὸ κόσμ' αὐτό, γιὰ πάντ' ἄς θριαμβεύσῃ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, σ' ἐμᾶς ἄς βασιλεύσῃ

(Πέφτει ἡ σῦλα)

ΧΡ. ΕΚΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

Μονάχα σ' αν είδανε τον παπᾶ νᾶρχεται, τὸ πίστεψαν. Εἶταν ἀπόγιομα, ὅταν ἔφτασε στὸ χωριό τους. Πῆγε γραμμὴ στὸ σπίτι τοῦ παπᾶ-Γιώργη. Κάθισε νὰ ξεποστᾶση καὶ σὲ λίγο φύγανε γιὰ τὴν ἐκκλησιά, νὰ κάμουνε μαζί τὸν ἑσπερινό, παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, βλέπεις. Ἡ εἰδηση πὼς ἦλθεν ὁ ἄλλος παπᾶς, σ' ἀστραπὴ μαθεύτηκε στὸ χωριό. Ἔτσι, σωθήκανε τὰ ψέμματα καὶ γίνανε τὰ πράγματα κατὰ πῶς τοὺς εἶπεν ὁ παπᾶ-Γιώργης ὁ Μυτιληναῖος.

Μιὰ Κυριακὴ, ὕστερα ἀπὸ τὴ λειτουργία, πρὶν βγῆ νὰ μοιράσῃ τ' ἀντίδωρο, τοὺς εἶπε:

— Ἀκούστε, Χριστιανοί. Ἐδῶ πέρα, εἶμαστε ὅλοι μιὰ οἰκογένεια. Δὲν μπορῶ νὰ βλέπω ὀχτρίτες· ἢ νὰ φιλιώσεται ἢ θὰ φύγω!

Ὁ ἄνθρωπος, πολλὰς φορές, πέφτει σ' αἵμαρτία, γιατί εἶναι πλεονέχτης καὶ κακός. Ἔτσι, τὰ λόγια τοῦ παπᾶ-Γιώργη δὲν ὠφελήσανε. Καὶ νὰ πῆς πὼς ἦτανε σοβαρὰ πράγματα; Νά, μαλλώνανε γιὰ τ' ἀδελφομοιράδια, γαμπρὸς καὶ κουνιάδος. Ὅχι, ἐδῶ εἶναι τὸ σύνορο τοῦ χωραφιοῦ μου, ὅχι ἐκεῖ εἶναι. Δυὸ σπιθαμὲς γῆς. Λόγο τὸ λόγο, τὰ πράγματα χοντρήνανε. Ξερίζωσαν σπαρτά, πιάστηκαν στὰ χέρια καὶ παρὰ-λίγο νὰ μαχαιρώνονταν. Ὁ παπᾶ-Γιώργης ἦτανε ἀγαναχτισμένος μ' ὅλα τούτα. Καὶ μιὰ μέρα, πού ἦλθε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ ἐχθροὺς νὰ τοῦ κάμει μιὰ λειτουργία ὁ παπᾶ-Γιώργης, τ' ἀποκρίθηκε:

— Κατὰ ποῦ μοῦ πρέπει, μνημονεύω ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ἐσύ, ὅμως, εἶσαι ἐν τάξει μὲ τὸ Θεό, ἀφοῦ τρώγεις μὲ τὸν ἀδερφό σου; Πὼς θὰ δεχτῇ τὴ προσφορά σου, ἀφοῦ βρίσκεσαι, μὲ τὴ διαγωγὴ σου, τόσο μακριὰ Του;

Ὅσο κι' ἂν τὸν μάλλωσε, ὅσο κι' ἂν πᾶσχιζε νὰ τοὺς φιλιώσῃ, στάθηκε ἀδύνατο. Ἔτσι, μιὰ Κυριακὴ, μετὰ τὴν ἐκκλησίαν, κάλεσε ὅλο τὸ χωριό, νὰ δικάσουν τὴν ὑπόθεσιν. Καθόντουσαν ὅλοι ἔξω στὸ νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας. Βγήκε κι' ὁ παπᾶς, ἀλαξοφορεμένος. Τοὺς καλημέρησε. Ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ κάθισε σὲ μιὰ πέτρα. Χάιδεψε τὰ γένητα του, κι' ἔτσι τοὺς μίλησε:

— Χριστιανοί, ὁ σατανᾶς ἤρθε κι' ἀναστάτωσε τὸ χωριό μας. Δυὸ ἀδέρφια μαλλώνουνε γιὰ ἓνα κομμάτι γῆς. Θέλω, ἀντάμα, νὰ δοῦμε ποιὸς ἔχει ἄδικο.

Ἀρχισε, λοιπόν, νὰ ρωτᾷ τοὺς γερόντους γιὰ νὰ μάθῃ πὼς ἔχουνε τὰ πράγματα. Τοῦ κάκου προσπάθησε νὰ τοὺς συμβιδάσῃ. Αὐτοὶ πεισματωμένοι δὲν ἄκουγαν κανένα.

Τότε, ὁ γέρων-παπᾶς, σηκώθηκε ὀρθίος. Ἦταν ἀγριεμένος. Φωτιὲς βγαίνανε ἀπὸ τὰ γέρικα μάτια του. Ὁ ἀέρας ἀνέμιζε τὰ γένητα του. Εἶπε, κι' ἡ φωνὴ του ἔμοιαζε μὲ βροντὴ:

— Μεθαύριο ἔχουμε Χριστοῦγεννα. Πρέπει ὅλοι νὰ ἀγαπήσετε, ἀλλοιῶς νὰ βρῆτε ἄλλον παπᾶ νὰ σᾶς λειτουργήσῃ. Τὸ κρίμα ἐπάνω σας!

Θυμωμένος μπῆκε στὴν ἐκκλησίαν, ὅπου κρύφτηκε κάτω ἀπὸ τὸ σῦνγεφο τοῦ λιθανιοῦ, μαζί μὲ τοὺς Ἀγίους!

Ἔτσι, ἤρθε ὁ παπᾶς στὸ χωριό, νὰ λειτουργήσῃ αὐριο, χρονιάρα μέρα.

Βράδυ πιά, ὁ παπᾶς ετοίμασε τὴν «ἀλαχὴ» του. Δείπνησε λίγες ἐληές καὶ ἓνα πιάτο νερόδραστη σοῦπα κι' ἔγυρε νὰ ξεποστᾶσῃ λίγο. Τὰ μεσάνυχτα θὰ ξεκινούσε γιὰ τὴ «Γέννηση», νὰ λειτουργήσῃ.

Ἀρχισε, κιόλας, νὰ βρέχῃ. Τὰ παιδιὰ μὲ τὰ τραγούδια τοὺς τὰ κάλιντα πᾶψανε νὰ ὑμνοῦν τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Τὰ μαγαζιά τοῦ χωριοῦ κλείσανε. Λιγοστοί

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ

ΤΟΥ Κ. ΑΝΔΡΕΑ Ν. ΝΟΜΙΚΟΥ

καθυστερημένοι διαδάτες, τάχυναν τὸ βῆμα τους, νὰ μὴ βραχοῦν.

Ἡ «γέννηση» εἶναι ἓνα ξωκκλήσι χτισμένο πάνω σ' ἓνα κατάμαυρο, ἀπόκρημνο βράχο. Κάτω, ἡ θάλασσα ἄγρια, πάντα φουρτουνιασμένη εἶχε γίνει, πολλὰς φορές, τὸ κρῦο μνημα πολλῶν ναυτικῶν. Ἐδῶ, ὁ παπᾶ-Γιώργης θὰ λειτουργοῦσε, ἀπόψε!

Εἶχε ετοίμαστῇ ὁ γέρων-παπᾶς. Πῆρε μαζί του τὸν κύριον Μανώλη τὸ δάσκαλο νὰ ψάλλῃ. Τὸν ἀκολουθοῦσε καὶ ὁ Γιαννακός, ἓνας κακομοιριασμένος καμπούρης, ξυπόλυτος πάντα, ποὺ κρατοῦσε τὸ δισάκι μὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια τοῦ παπᾶ, τὴν «ἀλαχὴ». Βγήκαν στὸ δρόμο. Σκοτάδι πίσσα, Καὶ ἡ βροφὴ ἔπεφτε ἀδιάκοπα. Ὁ παπᾶς κρατοῦσε ἓνα λαδοφάναρο. Δίπλα του ὁ δάσκαλος, προσπαθοῦσε νὰ στηρίξῃ, τὸ μπαστούνι, τ' ἀδύναμο καὶ γέρικο κορμί του. Ἀκολουθοῦσε ὁ Γιαννακός. Ἔκαμε τὸ σταυρό του ὁ παπᾶς. — Εὐλόγησον Δέσποτα! μουρμούρισε ὁ δάσκαλος καὶ παγωμένος, ἀνασέκωσε τὸ γιανὰ τοῦ παλτοῦ του.

Κατὶ εἶπε ὁ παπᾶς ποὺ ἡ ἡσυχία τῆς νύχτας τὸ ἄρπαξε. Διάβαζαν τὸ μεσονυχτικὸ καὶ προχωροῦσαν. Σὲ λίγο, μιὰ σκιὰ ξέφυγε ἀπὸ τὰ σκοτάδια τῆς νύχτας καὶ τοὺς ἀκολουθῆσε. Πιο κάτω ἄλλη, παρέκει ἄλλη. Κανένας δὲν πρόσεξε τίποτα. Ὁ γέρων-παπᾶς ἔψελνε τὸ ἓνα τροπάρι, ὕστερα ὁ δάσκαλος καὶ δάδιζαν κάτω ἀπὸ τὴ βροχὴ, σὰν τοὺς μάγους ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸ ταπεινὸ λυχοφάναρο. Διάδηναν τὸ δημόσιο δρόμο. Κι' ἄρχισαν νὰ σκαρφαλῶνουν τὸ μονοπάτι ποὺ ἔδραζε στὸ ἐκκλησάκι. Ὁ ἀνήφορος κουραστικὸς, ὁ δρόμος δύσβατος. Οἱ δυὸ γέροντες ἀλληλοδοθοῦνταν. Ὁ Γιαννακὸς ἔμενε πίσω, κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ δισακιοῦ. Ἀνέβαιναν

ἀργά. Ἡ βροχὴ τοὺς ράντιζε. Οἱ ὕμνοι καὶ τὰ τροπάρια τοὺς ἔκαναν νὰ ξεγνοῦν τὴν κούρασίν τους. Σὲ λίγο, στὴν κορυφὴ τοῦ βράχου, φάνηκε, ἄσπρο περιστέρι τὸ ἐκκλησάκι, ὀλόφωτο. Πρῶτος τὸ εἶδε ὁ παπᾶς καὶ κοίταξε ἀπορρημένος τὸ δάσκαλο. Ἡ ματιὰ ἔλεγε — Ποιὸς εἶναι κεῖ πάνω;

Ὁ ἄλλος μὲ τὴν ἴδια ἀπορία κινοῦσε τὸ κεφάλι του, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸ τροπάρι:

Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε

Χριστὸν ἐν οὐρανῷ ἀπαντήσατε

Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθητε

Σὲ λίγο, μπαίνανε ψέλνοντας:

Δεῦτε ἰδωμεν πιστοὶ ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς

στὸ ἐκκλησάκι τὸ πεντακάθαρο, τὸ κατὰ-φωτο ἀπὸ τὰ κεράκια, τ' ἀναμένα καντήλια, τὸ μυρωμένο ἀπὸ τὸ λιβάνι, ποὺ εὐλαβητικὰ χέρια, τῶν χαροκαμένων γυναικῶν ἀναψαν. Τοὺς ἀκολουθοῦσαν δύο τρεῖς ἄντρες καὶ γυναῖκες.

Μέσα στὴν ἱερὴ μυσταγωγία αὐτὴ, μαζί μὲ μερικὲς γυναῖκες ποὺ ἀπὸ βραδὺς ἦρθαν ἐδῶ, γίνηκε ἡ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων. Οἱ φτωχικὲς εἰκόνες λάμπανε κάτω ἀπὸ τόσα φῶτα. Κι' οἱ ἄγιοι, κι' ὁ μικρὸς Χριστὸς, θαμνωμένοι, ἀπὸ τὴ μεγαλοπρέπεια, ἐχπληχτοί, λές, βλέπανε, αὐτὴ τὴ φωτοχαρὰ, τῆς εὐλαβείας καὶ τῆς ἀγάπης.

Ὅταν τέλειωσε, ἡ λειτουργία, βγήκε ὁ παπᾶ-Γιώργης μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια, νὰ κοινωνήσουν. Νά, κι' οἱ δυὸ ἐχθροί, ξεροπιασμένοι, παρουσιάστηκαν. Ὁ δάσκαλος, ἔψελνε.

Τὸ «ἐκκλησάσιμα» παραμέρισε. Οἱ δυὸ, κακωμένοι ἀδελφοί, προχώρησαν μπροστά, τοὺς εἶδε ὁ παπᾶς. Τὰ μάτια του

Δ. ΚΑΦΟΥΚ

ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ο ΚΑΧΥΠΟΠΤΟΣ

ΤΟΥ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΥ ΨΥΧΙΑΤΡΟΥ Κ. Κ. ΚΑΤΣΑΡΑ

«Όλοι μας θά γνωρίσαμε και ξέρουμε τον καχύποπτο άνθρωπο, που χωρίς νά ναι ψυχοπαθής, εγγίζει τις περισσότερες φορές τα όρια της νοσηρότητας, γιατί φθάνει στο σημείο, που και τον εαυτό του ακόμη υποκαταλείπει και τον πλέον τίμιον άνθρωπο και την πιο τίμια γυναίκα και το παιδί του ακόμη. Γι' αυτό σ' όλα του τον βλέπετε επιφυλακτικό και ξηρό με τις υποψίες του, πολλές φορές χωρίς να τις φανερώνει και στη δουλειά του φαίνεται ότι σε κανέναν άνθρωπο δεν έχει εμπιστοσύνη. Δεν έχει πεποίθησι ούτε στον εαυτό του, στη διεύθυνσι της δουλειάς του, στο μαγαζί του, στο σπίτι του κι' έτσι ξηρό κι' αυτός κι' οι άλλοι μαζί του μία τυραννική, άσπονη, ξωή, γιατί με τον χαρακτήρα του προκαλεί διάφορα έπεισόδια. Μπορεί χωρίς κανένα σοβαρό λόγο να προκαλέσει αιματηρές σκηνές και φόνον ακόμη, μόνο και μόνο, γιατί του φάνηκε πως τον στραβοκυττάξατε ή πως έπαιζατε τον επιπλήξατε ή τον παρετηρήσατε ή και ότι επάνω στην κουβέντα του δώσατε μία λαβή να σας παρεξηγήσει. Άλλοτε σας κόβει το χαιρετισμό και τας σχέσεις, γιατί του φάνηκε πως τάχατες τον έπειράξατε, ενώ σεις ούτε καν ιδέαν έχετε και λέτε μέσα σας «μια καλά τί του έκαμα και δεν με χαιρετά και έκανε μάλιστα πως δεν με είδε και έστριψε το κεφάλι του ή άλλαξε το δρόμο του ή έκαμε πως διάβαζε εφημερίδα ή κούταζε σε μία βιτρίνα για να μη μ' αντιγράψει και να με συναντήσει».

Σκέπτεσθε μήπως κάποιος άλλος του μετέδωκε. Τό πρόσωπό του—Συγχώρεσέ μας, Δέσποτα!

Έχεινος, σήκωσε ψηλά τ' άγιο ποτήρι και είπε:—Δοξασμένο τό όνομά σου, Κύριε!

Γονατιστοί δεχτήκανε την άγια Κοινωνία.

...Βγήκαν έξω. Η μέρα, δλόχαρη άρχισε να ξεπροβάλλη. Φχαριστημένοι κάθισαν να πιουν τον καφέ τους. Σε λίγο, γύρισαν στο χωριό.

Στό δρόμο, άντάμωσαν μερικους χωριανούς. Χαιρετίστηκαν. Κι' ο παπας:

—Νά, βγήκα με τ' αδέρφια από δω, κι' έδειξε τους χτεσινούς έχρους, να βάλουμε σημάδια στο μοιραδιακό. Λέγαμε, κιάλας, αν θέτε, να βοηθήσουμε ελοι μας, να χωρίσουμε. Νερολιθιά, βρε αδερφέ. Όχι πολλά πράγματα...

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΝΟΜΙΚΟΣ

δωσε, πως είπατε τίποτε κακό γι' αυτόν ή ότι σε κάποια συγγένεωση όμιλήσατε έναντίον του, ρωτάτε μάλιστα και τους άλλους, τί να έχη άρα γε αυτός μαζί σας. Τό αποτέλεσμα όμως είναι ότι έτσι στα καλά καθούμενα ή καχύποψία του έκανε να σας φέρνει' έτσι, χωρίς κανένα λόγο. Και καλά, αν δεν έχετε κανένα σύνδεσμο, δεν τον ξεσυνερίζεσθε και στο κάτω-κάτω της γραφής λέτε στον εαυτό σας ότι άσφαλώς ο άνθρωπος αυτός δεν είναι καλά... Άν όμως έχετε άμεση σχέση, τότε τό πράγμα καταντάει άνυπόφορο γιά σας. Άν διευθύνη μιάν επιχείρησι ή έχη ένα οποιοδήποτε άνάτοτα αξίωμα, τότε μπορούμε να πούμε, ότι γίνεται αϊτία να παρалуή ή ύπερησσία. Γιατί φτάνει να βάζη μυστικά να επιτηρή ή ένας τον άλλον, ακόμη και τον θυρωρό ή τον κλητήρα να επιτηρή άξέουρους ύπαλλήλους. Κι' έτσι φέρνει σ' όλο τ' άποικικό την ύποψία και την άπροθυμία. Τότε καμμιά πειθαρχία δεν μπορεί να ύπάξη. Ίσως ο καχύποπτος να νομίζει πως έτσι εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Έπιχειρήσεως ή του Κράτους άλλα δεν κάνει άλλο, παρά να φέρνη διοικητική παράλυση και άπειθαρχία.

Άς έλθουμε τώρα στην γυναίκα του, μάλιστα αν τυχόν είναι και ώραία και νεώτερή του, ιδίως αν είναι και ζηλιάρης. Έκει άκριβώς γίνεται ο βίος άνυπόφορος. Γιατί, όσοδήποτε φρόνιμη κι' ενάρετη κι' αν είναι ή γυναίκα, αυτός ύποψιάζεται, στραβοκυττάζει, πετά κουβέντες, παρατηρήσεις και δημιουργεί σκηνές από τό τίποτα. Άναγνωρίζει πολλές φορές ότι έχει άδικο γιά όλα αυτά που κάνει και ζητά συγγνώμη από τη γυναίκα του ή ή γυναίκα από τον άνδρα της, αλλά τί να τα κάμετε όλα αυτά, που ξαναρχίζει και πάλιν τά ίδια κι' έτσι καταντά ο βίος άβιωτος. Βέβαια, δεν λέγω, στην ζωή, πρέπει να μην εισθε εύπιστος, γιατί κι' αυτό είναι ένα από τα χειροτερα έλαττώματα στον άνθρωπο, που τον γελοιοποιεί και που μπορεί να γίνη αϊτία να πληρώση πολύ άκριβά την κάθε του εύπιστία. Άλλά τόσον ή εύπιστία, όσον και ή δυσπιστία, είναι τά δυό άκρα, κι' έπειδή σε κάθε πράγμα και σε κάθε ζήτημα, που μας άφορά, ύπάρχει κι' ο μέσος όρος, αυτόν πρέπει να ακολουθούμε.

Κάποτε, στα παλιά χρόνια, όταν ο Πρωθυπουργός Θεόδωρος Δεληγιάννης ήταν ύπουργός των Οικονομικών, ο άρμόδιος τμηματάχης του παρουσίασε διάφορα έγγραφα προς ύπογραφήν και έπειδή τά παρακύνταζε, του λέγει ο τμηματάρχης: «κύριε Πρόεδρε, τά εκύνταξα». Και του απήντησεν ο Θεόδωρος Δεληγιάννης: «Κι' εγώ πρέπει να τά κυτάξω καλά, όπως και σεις τό αυτό πρέπει να κάνετε,

ΤΙΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΤΑΥΓΕΙΕΣ

ΛΕΥΚΟ ΦΟΡΕΜΑ...

Έτσι γιατί είσαι χλιαρός... θά σε έμέσω έκ του στόματός μου. Γιατί λές: Είμαι πλούσιος... και δεν χρειάζομαι τίποτε και δεν ξεύρεις ότι συ είσαι ο ταλαίπωρος και πτωχός και τυφλός και γυμνός. (Άποκ.3, 16—17)

Δεν πρόκειται να έμβαθύνουμε σ' αυτή την περικοπή, θά βγάλουμε μερικά πρακτικά συμπεράσματα.

Σε ποιόν ο Κύριος απευθύνει αυτά τά αυστηρά λόγια; Σ' άμετανόητους άμαρτωλούς; Καθόλου. Σε ειδωλολάτραις; Ούτε. Σε ποιους λοιπόν άστους χριστιανούς.

Είτζι, οι κατ' όνομα χριστιανοί, που άρκεύονται στον έξωτερικό τύπο. Τί λέγει ο Χριστός στην ψυχή; ότι είναι χλιαρή, ότι δηλαδή δεν τρέφει μίσος έναντίον του Χριστού, άλλ' ούτε κι' άληθινή άγάπη. Ένδυόμεθα τό σχήμα της εύσεβείας χωρίς να έχουμε την δύναμή της (2 Τιμ. 3, 5).

Οι άνθρωποι αυτοί άναμειγνύνουν εύχαρί-

διότη έχω τέτοια δυσπιστία προς τό περιβάλλον, ώστε δεν γνωρίζω έαν και ο έπενδύτης μου πράγματι με περιβάλλη.

Και βέβαια ένας ύπουργός, όπως και κάθε ύπεύθυνος, που πρόκειται να βάλη μία ύπογραφή, πρέπει έτσι να σκέπτεται, να δυσπιστεί και να εξετάξη, άλλ' ή δυσπιστία αυτή είναι δικαιολογημένη. Δυσπιστία ακόμη χρειάζεται στους κόλακες, που σας πλησιάζουν, κάνοντάς σας τό φίλο, και σας ξεσκονίζουν και κάνουν πως σας περιποιούνται, ενώ ο σκοπός τους είναι μόνο και μόνο να κερδίσουν, να βγάλουν κάτι από σας. Ο πραγματικός φίλος λέει πάντα τη γνώμη του ειλικρινά και ξάστερα, χωρίς άπισθοβουλίες και συμφέροντα. Ο καχύποπτος όμως, σε μία συμβουλή, που θά τύχη νά του ζητήσουν, θά κυτάξη ν' άπαντήσει με μασσημένα λόγια και σύμφωνα με τό συμφέρον του. Η γνώμη του δεν είναι ποτέ καθαρή, άπαντάει με διφορούμενα ή γλιστράει σά χέλι και δεν άπαντάει καθόλου γιά ν' άποφύγη τους τυχόν κινδύνους. Σά συνάδελφος σε μία δουλειά, σε φοβάται και ύποπτεύεται μή τυχόν και του την πάρεις. Η άλήθεια είναι πως συμβαίνει πολλές φορές να μην έχη και άδικο, γιατί ύπάρχουν άνθρωποι, που τόχουν γιά καύχημά τους να σας γελάσουν σε ό,τι δήποτε και λεγουν ύστερα χαρακτηριστικά: «Τού την έφερα μία χαρά, του την σκάρωσα».

Κ. ΚΑΤΣΑΡΑΣ

σως στην κοσμική τους ζωή σαν στολίδι την χριστιανική ήθική, ή καρδιά τους όμως άνήκει στον κόσμο και όχι στον Χριστό.

Μπορεί να έχουν βαπτισθή, να έχουν καλές χριστιανικές συνήθειες, να είναι τίμιοι κι όμως στα μάτια του Θεού να είναι δυστυχισμένοι, χωρίς άληθινή εύτυχία, άθλιοι, φορτωμένοι με άμαρτίες, πτωχοί από άληθινά αγαθά, τυφλοί, που δεν μπορούν να κατανοήσουν τά δικαιώματα του Θεού. Αυτές οι ψυχές θά έφροτιταν αν έβλεπαν τον εαυτό τους όπως τους βλέπει ο Θεός σ' αυτή την τρομερή ήθική γύμνωσι.

Σε συμβουλευώ ν' αγοράσης από μένα χρυσό... άσπρα φορέματα... κι ένα κολλύριο...

(Άποκ. 3,18)

Ο ίδιος ο Κύριος δίνει μιá συμβουλή. Άς προσέχουμε, αφού μας δείχνει πως να γλυτώσουμε άπ' τον θάνατο. Μας άνοίγει την καρδιά Του, τρυφερά και σοβαρά και μιά λέγει την άλήθεια με άγάπη.

Μας συμβουλεύει ν' αγοράσουμε άπ' Αυτόν χρυσάφι, λευκά ένδυματα και ένα κολλύριο. Έκείνος δίδει στην ψυχή πολύτιμα αγαθά, μά πως να τ' άποκτήσουμε;

Πρέπει ν' άπογυμνωθούμε. Αυτό δεν είναι ούτε εύχριστο, ούτε εύκολο. Άλλ' ο Θεός μπορεί να κάνει αυτό τό θαύμα σε μιá ψυχή. Ξεύρει να ύποτάξη την θέλησί της, να λυγίση την ύπερηφάνειά της, ν' άκυρώση τις άπαιτήσεις της, να της άποκαλύψη την πλάνη της. Και τί δεν αξίζει ή εύλογία που προσφέρει ο Θεός! Εύτυχισμένος ο άνθρωπος που καλείται άπ' τον Θεό σε μιá μυστική συνάντησι! Μακάριος εκείνος στον όποιο δόθηκε τό προνόμιο να μπη στο ιερό, άπ' όπου θά βγη γυμνός, συντετριμμένος, μά που θά μωρη νά πη όπως άλλοτε ο Άβραάμ: «Είδα τον Θεό πρόσωπο προς πρόσωπο». Δεν θέλουμε να μιλήσουμε περισσότερο γιά τον Ιακώβ, τον Παύλο και τόσους άλλους που γνώρισαν αυτή τη σκληρή πείρα, πάντως γιά κάθε πιστό, ο δρόμος της πίστεως άνοίγει άπ' αυτή την άρχική δοκιμασία, της όποιας τά έχνη είναι φανερά σ' όλη την διαδρομή.

Χρυσάφι «πετρωμένον εκ πυρός» γιά να γίνης πλούσιος.

Τό πρώτο πράγμα που προσφέρει ο Κύριος είναι χρυσάφι «πετρωμένο εκ πυρός». Ποίους είναι αυτός ο πλούτος που λείπει από τόσες

ψυχές; Είναι ο ίδιος ο Χριστός. Πιστός είναι εκείνος που ενεδύθη τον Χριστόν. Ήταν πριν ένας άμαρτωλός, έτοιμος για την κρίσι. Πίσταψε και πλούτισε απ' τον Χριστό. Το βλέμμα του Θεού δεν μπορούσε πριν ν' αναταυθίσει επ' αυτού, γιατί ήταν άδικος, άμαρτωλός. Μα τί συναντά τώρα το βλέμμα του Θεού, όταν βλέπει τον πιστό; Την τελειότητα του Χριστού. Δεν ήμουν δίκαιος και ή κρίσις Του θα με κατεδίκαζε. Μα τώρα ή δικαιοσύνη μου είναι ο Χριστός. Κάτω απ' αυτή τη δικαιοσύνη δεν φοβόμαι τίποτε, δοκιμάσθηκε μέχρι του σταυρικού θανάτου. Ο Χριστός βρέθηκε τέλειος για τον Θεό, όπως το χρυσάφι.

Στον Ισραήλ, στο ιερό του ναού, το χρυσάφι άπλωνε άφθονα την λάμψη της δόξας του που μίλουσε για μια δόξα πολύ πιο ύπεροχη.

Η δικαιοσύνη του Θεού, φανερώνει τελείως στον Χριστό θα λάμψη αιώνια στον ουρανό που θα γεμίσει με την δόξα του· θα είναι το αιώνιο στόλισμα των πιστών, όπου θα μπορούν, χάρις σ' αυτήν, να μένουν πάντα με τον Σωτήρα τους.

Επί της γης ή ψυχή αποκτά αυτό το θησαυρό κι' οδηγείται ενώπιον του Θεού όπως ο Χριστός.

Λευκά φορέματα για να ένδυθής και μη φανερωθής ή αίσχυνή της γυμνότητός της.

Ο Κύριος συμβουλεύει τον άμαρτωλό ν' αγοράσει απ' Αιτόν ιμάτια λευκά.

Ο άνθρωπος αισθάνθηκε πάντα την ανάγκη να ντυθεί ήθικά. Αυτό το αίσθημα χρονολογείται απ' τη πτώσι, απ' όπου προήλθε κάθε ανθρώπινη θρησκεία κι' όπου φύτρωσε ή δικαιοσύνη. Πόσους καρπούς δεν απέκτησε!

Σεπλάζουμε την φοβερή αλήθεια για να την κρύψουμε απ' τους ανθρώπους κι' απ' αυτόν τον Θεό.

Οι καλές μας πράξεις, για να κερδίσουμε την εύνοια του Θεού, είναι ιμάτια γεμάτα λεκέδες. Ο Θεός βλέπει παντού ήχνη εγωισμού, υπερηφάνειας, ψεύδους. Τέτοιες πράξεις που γέμισαν δόλοκληρη τη ζωή, αφήνουν την ψυχή γυμνή μπροστά στο Θεό.

Όποτε δεν υπάρχουν καλές πράξεις; Βεβαίως άλλ' είναι το μοναδικό προνόμιο του πιστού που όφειλε να γεμίσει τη ζωή του με αυτές. Είναι καρποί που ο Θεός παράγει στους δικούς του και τους δρέπει. Είναι μια απόδειξις της εύνοιας του Θεού και όχι μια ατία για να κερδίσουμε την εύνοιαν αυτή.

Ο Κύριος δεν άρκείται στο να εύλογηση τον άμαρτωλό δίδοντας του την αιώνιο ζωή, θέλει να του δώση το προνόμιο να ζή για τον Θεό, εδώ κάτω κάμνοντας το θέλημά Του, ώστε να του επιτρέψη να παρουσιασθή στην δόξα Του, όχι μόνο σαν ένας εξαγορασμένος, αλλά σαν ένας μακάριος πλουτισμένος απ' τους καρπούς που ή χάρις του Θεού, παρήγαγε σ' αυτόν επί της γης.

Και ένα κολλύριο για ν' αλείψης τα μάτια σου για να βλέπεις.

Τέλος ο Κύριος μας συμβουλεύει να έχουμε ένα κολλύριο. Η καρδιά του να είναι μες το σκοτάδι. Ο πονηρός φλώνει τους άπιστους.

Η έξυπνάδα του ανθρώπου δεν του επιτρέπει να φθάσει εις την γνώσιν του Θεού. Πολλά μπορούμε να σκεφθούμε για τον Θεό και να μη ξέρουμε τίποτε γι' Αιτόν. Μπορούμε να μελετούμε τη Γραφή χωρίς να την κατανοούμε, να μένι δηλ. ένα βιβλίο κλειστό. Πόσοι έμειναν τυφλοί αν και σ' έπαφθη μ' αυτή την έστία του φωτός.

Εκείνο που ένδιαφέρει είναι να ξέρουμε τί είπε ο Κύριος, τί έκανε ο Θεός. Η αποκάλυψις αυτή δίδεται στην Γραφή. Αλλά για να την δεχτούμε πρέπει να μάς φωτίσει το Άγιον Πνεύμα, που μόνο οι πιστοί δέχονται, και που έχει τη δύναμι ν' άνοιξη την ψυχή στις ούράνιες επικοινωνίες.

Τόσο ο άπιστος, όσο και ο πιστός δεν μπορούν να κατανοήσουν τον Λόγο του Θεού με την προσωπική τους προσπάθεια. Μόνο το Πνεύμα το Άγιο μπορεί να φωτίσει και να καθοδηγήσει τον ταπεινό πιστό, ή απύσσει τότε τον Λόγο του Θεού και τον πλουτίζει με βαθεία και πολύτιμη γνώσι του Θεού.

Ίδου στέκομαι στην πόρτα και κτυπώ, αν κανείς άκούση τη φωνή μου και άνοιξη την πόρτα, θα εισέλθω και θα φάγω μετ' αυτού και αυτός μετ' έμού.

Τώρα ο Κύριος άφου άπλωσε μπροστά στην ψυχή τα πλούτη που της προσφέρει, άπευθύνει μια τελευταία πρόσκλησι.

Ο Κύριος, είναι έξω. Ο κόσμος Τόν έδιωξε, δεν έχει θέσιν γι' Αιτόν. Κι αυτοί οι χριστιανοί άκόμη. Με μια άνεξανήλητη ύπομονη ο Κύριος κτυπά την πόρτα γιατί δεν θέλει ν' άφήση τις πλανημένες ψυχές στα σκοτάδια, χωρίς την αλήθεια και την αγάπη.

Είπαμε ότι ο Κύριος δεν άπευθύνεται μόνο στους άμετανοήτους, μα πάντως τους σκέπτεται και κτυπά μ' αγάπη στην πόρτα της καρδιάς τους. Ω! άς Τόν άκουαν! Όλοι εκείνοι που ζούν σε μία ψεύτικη ασφάλεια, έμπιστευόνο στην άξια τους, όλοι εκείνοι που τυφλώθηκαν απ' τον πονηρό, και παρασύρθηκαν χωρίς να το καταλάβουν στον θάνατο, άς άκούσουν όλοι την κλήσι του Κυρίου!

Προσφέρει τη συγγνώμη, την δικαιοσύνη, την σωτηρία, την αιώνια Ζωή, τον ουρανό, την εύνοια του Θεού και τη γαλήνη απ' αυτή τη ζωή, και για την επισφράγιση όλων αυτών, υπόσχεται: την επικοινωνία μαζί του. Ο Κύριος γνωρίζει τον πιστό και γνωρίζεται υπ' αυτού.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΜΠΟΝΗ

“ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ,”

Πρέπει να γίνη ο άχώριστος σύντροφος κάθε οικγενείας

ΕΚΙ
ναί, 2
δ όρος
φύβρια

Σ ΕΠΟΧΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ελάχιστοι είναι οι παραθερισται που άπόμειναν στο γραφικό χωριουδάκι, στη Μπεζούλα. Μα οι λίγοι αυτοί είναι προνομιούχοι, γιατί μόρεσαν ν' άπολαύσουν τις τελευταίες όμορφιές του καλοκαιριού και τις πρώτες λιακάδες του φθινοπώρου. Φθινόπωρο. Κι' ή λέξις άκόμα ξυπνά μέσα μας κάποιο λυπητερό συναίσθημα. Όλα γύρω σου μαραίνονται και σβύνουν. Τα χελιδόνια φεύγουν, τα λουλούδι αρχίζουν να χάνουν το χρώμα και την ευωδιά τους, τα φύλλα των δένδρων πέφτουν στη γή, τα πουλιά παύουν κι' αυτά να ψάλλουν τις χαρούμενες και γλυκές σιμφωνίες τους κι' ο ουρανός συχνά συννεφιάζει, ξεσπώντας σ' ένα παράπονο, σ' έν' άτέλειωτο κλάμμα.

Κάπου-κάπου μονάχα άκούς το λυπητερό κελάδημα μιας καρδερίνας. Νάναι τάχα το πικρό παράπονο για το τέλος του καλοκαιριού;

Το «Ξεροβούνι» στα βόρεια και το «Γκαβέλλα» με το «Σπανό» από τα δυτικά της Μπεζούλας, βουνά που δεσπόζουν όλης της περιοχής και καταλήγουν το πρώτο έως την Πίνδο και τα δύο άλλα έως τα Πετρίλλα, συχνά σκεπάζονται από πυκνή καλαχινιά, που έμποδίζει τη μαγευτική θέα προς το πυκνό δάσος της Φυλακτης. Κι' όμως εδώ είναι άκόμα όμορφα, γιατί το δροσερό πράσινο ύπάρχει παντού.

Υστερα μάλιστ' από τις τελευταίες βροχές, ή γή ξαναανωιμένη πρασίωσε περισσότερο, το φρέσκο χόρτο ευωδιάζει και τα δροσερά έλατα από ψηλά, καταβάλλουν την τελευταία τους προσπάθεια να μάς στείλουν το ζωογόνο και μεθυστικό μύρο του ρεταϊνιού. Καυμένα έλατα, πόσες και πόσες ψυχές δε χρωστάνε σε σās τη ζωή τους. Θα ήθελα να το φωνάξω αυτό δυνατά για να φθάση ή φωνή μου και έως εκείνους που δείχνουν περιφρόνηση και άσέβεια στον πολύτιμο τούτο θησαυρό της ζωής μας. Τα δένδρα φορτωμένα από τα χειμωνιάτικα φρούτα τους λυγίζουν βαρεία στη γή για να φωνάξουν, θαρρείς στον περαστικό διαβάτη: «Έλα, φτάσε με, ξελάφρωσέ με, κόψε τους ώριμους καρπούς, που μήνες τώρα πάσχισα να σ' έτοιμάσω».

Κι' έτσι γίνεται. Όλοι την εποχήν αυτή, δουλεύουν σκληρά. Μα ο κόπος

των τελευταίων μηνών πληρώνεται, και με το παραπάνω μάλιστα, με την καλοπερασσιά του χειμώνα. Κι' έφέτος, όπως λένε οι Μπεζουλιώτες, αν κρίνει κανείς από τα πυκνά στροφύλια θάναυ πολύ βαρύς. Τί τους νοιάζει όμως; Το τζάκι θά ναι πάντα γεμάτο ξύλα, το σιτάρι με το γλυκό καλαμπόκι άποθηκεύτηκαν, οι πατάτες με τα φασόλια έπίσης, το μέλι, τα καρύδια, τα ζουμερά φθινοπωριάτικα άχλάδια με τα νόστιμα φιρίκια και τα τραγανά περλίγκια κρέμόνται στο ταβάνι και τώρα άρχίζει και ή συγκομιδή από τα γλυκά Μπεζουλιώτικα κάστανα, που θα συμπληρώσουν την έκλεκτή τους σε χειμωνιάτικα τρόφιμα συλλογή. Τα ζώα τους, και αυτά έξησφαλισμένα, έχουν τις ψηλές θυμωνιές με το κλαρί, τις καλαμποκιές, το σανό κι' όλα τα ξηρά όρεκτικά.

Θά ήταν όμορφα να βλέπης το χειμώνα μέσ' από τη γλυκειά θαλπωρή της καμαρούλας σου, το χιόνι να σιβάζεται ένα κάποτε και δύο μέτρα έπάνω στη γή και να σκεπάζη τη φύση όλη με το κάτασπρο σεντόνι του. Όλα τότε γύρω σου αλλάζουν, παίρνουν μίαν όψη παραμυθένια εωτική. Η φαντασία σου θα τρέξη μακρύτερα και θ' άναζητήσει κρυφά λησμονημένα όνειρα. Τα ξύλα από το τζάκι τρίζουν και σε νανουρίζουν με το ρυθμικό τους τραγούδι και τη γλυκειά θαλπωρή. Τα κάστανα ψήνονται στη φωτιά και ή γιαγιά ξαναθυμάται το μαγικό εκείνο κι' όμορφο παραμύθι που χρόνια τώρα λέει άκούραστα στα έγγονάκια της. Και συ συνεπαρμένος θα μεταφερθής σε λίγο στο έωτικό παλάτι της νεράιδας του παραμυθιού...

Τι γλυκειά κι' όνειρεμένη ζωή... Να τι αξίζει ένας χειμώνας στη Μπεζούλα. Έδώ άνοίγω μια μικρή παρένθεση: Πώς είναι δυνατόν το μαγευτικό και πλούσιο αυτό κομμάτι της Νευροπόλεως που το έκμεταλλεύεται δόλοκληρος ή Θεσσαλία να έχει έγκαταλειφθή σε τέτοιο σημείο ώστε τον χειμώνα να μεταβάλλεται σε τόπον κολάσεως και έξορίας; Δεν είναι κρίμα χωριά όπως ή Μπεζούλα, να μένουν θύματα της αδιαφορίας μερικών και να στεροφούνται της στοιχειώδους συγκοινωνίας; Όποια ή άπαγοίτευσις όταν βλέπει κανείς τα φορητά αυτοκίνητα να μεταφέρουν έξω τον πλούτο της σωρηδόν και

λιθέας και στη Σχολή Τυφλών Θεσσαλονίκης και τυπώνεται το μηνιαίο μας περιοδικό «Ο Φάρος των Τυφλών», που έχει μεγάλη ζήτηση εδώ και στο εξωτερικό.

Ο κ. Τσαμαδός μου δείχνει ένα τεύχος του περιοδικού. Είναι μεγάλου σχήματος και αποτελείται από είκοσι χοντρά σα χαρτόνι φύλλα με φιλές φιλές τρυπίτσες, που απ' την αντίθετη πλευρά του χαρτιού είναι έκτυπες. Στο περιοδικό αυτό δημοσιεύεται έκλεκτη ποικιλία ύλης με μορφωτικά θέματα.

— Για να έχετε τυπογραφείον συστήματος Μπράηλ, να εκδίδετε βιβλία και περιοδικό, σημαίνει πως οι τυφλοί εκπαιδεύονται στο σύστημα αυτό.

— Βεβαίως. Άλλωστε έχουμε και ανεπτυγμένους τυφλούς. Τυφλούς που φοιτούν στο Πανεπιστήμιο. Τυφλούς ακόμα που ευεργετούνται με υποτροφίες. Δεκάδες υποτροφίες το χρόνο με έξοδα του Υπουργείου Προνοίας.

Ο κ. Τσαμαδός μου δείχνει ένα συμπαθέστατο τυφλό.

— Ο κύριος που βλέπετε φεύγει αύριο με υποτροφία για τη Φλωρεντία.

Βρίσκω την ευκαιρία να επαινέσω, τι γίνεται για τους τυφλούς στην Ιταλική μεγαλόπολη και να εξιστορήσω στο συνομιλητή μου την ευεργετική πρόοδο που έχει συντελεσθεί εκεί και που διεπίστωσα με τα ίδια μου τα μάτια.

— Μείνετε ήσυχοι — μου τονίζει ο κ. Τσαμαδός γεμάτος αισιοδοξία — είμαι βέβαιος ότι με τη βοήθεια του Θεού σε λίγο δε θα ύστεροῦμε καθόλου και μετς.

Και συνεχίζει:

— Στην Καλλιθέα, κοντά στο Ίωση γλειαυον έχουμε ιδρύσει εργοστάσιον όπου οι τυφλοί φτιάχνουν βούρτσες. Στα Σεπόλια λειτουργεί θανατοσία πτηνοτροφική σχολή με διευθυντή τον κ. Κεφάκη. Και σκεπτόμαστε να ιδρύσουμε και έντευκτήριον τυφλών. Βλέπετε, λοιπόν, ότι έχουμε ευρείαν προοπτικήν μπροστά μας, που μάς γεμίζει με βάσιμες ελπίδες και μάς δίνει διαρκώς θάρρος για το δημιουργικό μας έργο.

— Ποιός, έκτος των υπουργείων έρχε-

ται άρωγός στο θεάρεο

— Δεν ξέρω αν θα είχε αλτ' τελεσθή, τι συνετελέσθη, αν 'Αμερικανικόν Ίδρυμα και προζήλωτης και θετικός του παραγων ος Φανή Μαυρουδή, ή όποία είναι πολύτιμη βοήθης σε ό,τι μπορεί να συντελέσει στην πρόοδο του δυσκόλου έργου που έχει αναληφθή εκ μέρους του σωματείου μας.

— Τί άλλο κάμει ο «Φάρος των τυφλών»;

— Προσφέρει δωρεάν σε όλους τους τυφλούς λευκά μπαστούνια, που είναι το διεθνές σήμα αναγνωρίσεως των, ώστε να τους παρέχεται κάθε διευκόλυνσις εκ μέρους των διαβατών και των οργάνων της τροχαίας κινήσεως και να τους υποδοχθῇ ή ψηλαφητή σκοτεινή τους διάδασις. Επίσης μάς έδωρήθησαν έκατόν πενήντα ρολόγια, τα όποια διαθέτομεν μετά φειδούς σε όσους έχουν απόλυτη ανάγκην ρολογιού, δηλαδή στους εργαζομένους. Ο σκοπός μας όμως είναι να εργασθούμε έντατικά. Εθέσαμε ήδη τις κυριώτερες βάσεις και αυτό μάς όπλιζει με θάρρος, με ελπίδα, με βεβαιότητα.

Η άποφασιστικότητα του κ. Τσαμαδού και της δίδος Φανής Μαυρουδή μάς δίνουν την πεποίθησι, πως ο «Φάρος των Τυφλών» βρίσκεται σε επιδέξια, σε καλά, σε σίγουρα χέρια και το φως του δε θα πάψει να καθοδηγή τους τυφλούς, που ζούνε στο σκοτάδι και να τους γεμίζει την ψυχή με το φως της αισιοδοξίας. Είθε μαζί μ' αυτόν ν' αναζητήσουν και τον όλοφώτεινο φάρο — το γλυκύτατο Ναζωραίο.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΦΩΤΕΙΝΟΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΙΔΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΙ

ΤΗΣ Κ. ΙΩΑΝΝΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

Τόν τελευταίον καιρό παίρνω κάθε πρωί την έφημερίδα μ' ένα σφίξιμο στην καρδιά.

— Φυσικό! άκούω όλους τους άναγνώστες μου να λένε. Ποιός δεν αισθάνεται το ίδιο μ' αυτή την άλλοφροσύνη που κατέλαβε την άνθρωπότητα όλόκληρη; Πιάνομε την έφημερίδα σαν να πιάνουμε μια άτομική βόμβα στα χέρια μας, με κάποιο δέος πως κάτι μπορεί να έχει κιόλας έκραγεί κάπου σε μια γωνιά της γής. Κάτι καινούργιο.

Βέβαια, είναι κι' αυτό. Αυτό όμως, τόν τελευταίον καιρό, έχει έπισκιασθή μέσα στην ψυχή μου από κάποιον άλλο φόβο. Τρέμω μην αντικρύσω μέσα στις ειδήσεις ότι κάποιο παιδί πάλι σκότωσε, κάποιο παιδί λήστεψε, κάποιο παιδί φέρθηκε όπως τότε δεν είχαν φερθή ως σήμερα τα παιδιά στην πατρίδα μας.

Η παιδική έγκληματικότητα είναι ένα πρόβλημα τόσο σοβαρό, που θάρπεπε ν' άπασχολή κάθε μέρα στήλες όλόκληρες στις έφημερίδες μας. Θάρπεπε ν' άπασχολή άδιάκοπα όλους όσους έχουν καθήκον ν' άσχολούνται με τα κοινωνικά προβλήματα. Γιατί αυτό είναι το πιο φλέγον, το πιο δραματικό κοινωνικό μας πρόβλημα. Που πηγαίνει ή νεολαία μας, και γιατί;

Σ' ένα πρόχειρο σημείωμα σαν κι' αυτό, δεν είναι δυνατόν να έξαντληθώ ένα τόσο πελώριο θέμα. Τα λίγα λόγια μου αυτά είναι μονάχα μια πονεμένη κραυγή, μια κραυγή άνήσυχης γυναίκας, κραυγή μάνας που πονάει και για τα ξένα παιδιά και τρέμει. Πως ξεφύτρωσε στην Ελλάδα μας το κακό αυτό φυτό της παιδικής έγκληματικότητας;

Η γενική έξαλλη κατάσταση είναι βέβαια ή κύρια άφορμή, ή πιο βαθειά. Τα παιδιά πούζησαν στην πιο τρυφερή τους ηλικία τη φρίκη του πολέμου, πλήρωσαν ένα φόρο βαρύ στην κακία των ανθρώπων. Μόλις έξυπνησαν στη ζωή δεν άκουσαν τίποτε άλλο παρά πολεμικές ειδήσεις, σκοτωμούς, και αίμα. Τα πρώτα τους παιχνίδια ήταν όπλα. Το πρώτο τους συναίσθημα ο φόβος, ή άγωνία, ή άβεβαιότητα. Χάος γύρω τους, χάος στις ψυχές που τα τριγύριζαν. Όλα τα πρόσωπα με τη σφραγίδα του πιο άδυσώπητου άγώνα. Όλα τα χείλη με της άμφιβολίας το πικρό χαμόγελο.

Μανούλες που σε ήρηνικούς καιρούς

θάπαιρναν τα παιδάκια τους στα γόνάτα τους για να τους μιλήσουν για άγνωστες κι' άραιες χώρες ξωτικές, όπου άνθοῦνε λουλούδια, έσφιγγαν τα μωρά τους στην άγκαλιά τους για να τα προστατεύσουν από κάποιο άνήκουστο κακό. Μανούλες που θά νανούριζαν τα παιδάκια τους μιλώντας τους για κάποιο θεϊκό βρέφος, για κάποιο μακρινό άστέρι, για κάποια φάνη φωτερή και ταπεινή μαζί, δεν έβρισκαν άλλα λόγια να πούνε παρά άγωνιώδεις λογαριασμούς αν θά έφθαναν τα χρήματα για τόν έπιούσιο. Ένα άδιάκοπο λαχάνιασμα τριγύρισε τις τρυφερές παιδιάτικες ψυχές. Λαχάνιασμα για να ξεφύγουν τόν κίνδυνο, λαχάνιασμα για άνα βροῦνε τα πιο στοιχειώδη τρόφιμα, λαχάνιασμα για μια ήσυχη γωνίτσα κάτω από τόν ήλιο.

Οί έξαλλες ψυχές των γονέων δημιούργησαν τις στρεβλωμένες παιδιάτικες ψυχές. Τα παιδιά που βρίσκονται σήμερα στην επικίνδυνη ηλικία των δεκαεπτά και τών είκοσι χρόνων, θήλασαν το δηλητήριο του φόβου και της άμφιβολίας. Η πίστη των γονέων είχε κλονιστεί. Η καταστροφή γύρω ξεθεμέλιωσε κάθε αρχή, κάθε ελπίδα, στην ψυχή των παιδιών γεννήθηκε το χάος.

Κι' έπειτα τέλειωσε ο πόλεμος, και σταμάτησε το έξαλλο κυνηγητό του ψωμιού. Η ζωή φαινομενικά ίσορρόπησε — στις μεγάλες τουλάχιστον γραμμές. Οί ένήλικοι άνάσφωσαν μέσα από τα έρείπια κάποιες ξεθωριασμένες ιδέες, κάποιες χλωμές πίστες, κάποιες άόριστες ελπίδες. Τις ξαναβρήκαν παραμορφωμένες ίσως, αλλά τις βρήκαν. Τα παιδιά μας όμως δεν είχαν τίποτε να βροῦνε, έπειδή δεν είχαν χάσει τίποτε. Είχαν να δημιουργήσουν πίστη, να δημιουργήσουν αρχές, να δημιουργήσουν ελπίδες. Όσα βρέθηκαν στους κόλπους της οικογενείας τους, κάτι κατώρθωσαν ίσως να κάνουν. Έννοω όσα βρέθηκαν σε οικογένειες που ίσορρόπησαν κάπως τη ζωή τους.

Για πολλά παιδιά όμως αι λέξεις «γαλήνη, ήρεμία, πίστι, άγάπη», είναι κενοί ήχοι χωρίς περιεχόμενο.

Αντίθετα, γεμάτες περιεχόμενο είναι άλλες έντυπώσεις. Ο δρόμος με τις διάχυτες διδασκαλίες του, κι' ο κινηματογράφος με την ύποβλητική του έπιδραση. Το κράτος σφραγίζει με τη σφραγίδα του «άκατάλληλου» μερικά τολμηρά έρω-

κικά έργα. Πρώτον, κι' αυτά ακόμα καταρθώνουν να τα βλέπουν τα παιδιά καταστρατηγώντας με χίλιους τρόπους το νόμο. Δεύτερον όμως, οι ταινίες αυτές είναι οι λιγώτερο επικίνδυνες για παιδιά που έχουν κάποια προδιάθεση στο έγκλημα. Και το κράτος δεν τα εμποδίζει διόλου να παροκολουθούν τις πιο άπιδαντες εγκληματικές ιστορίες. Άρκει να μην υπάρχει έρωας.

Έτσι από την πιο τρυφερή ηλικία τα παιδάκια μας ένθουσιάζονται με τα καταρθώματα των γκάγκστερς, και χειροκροτούν το ληστή όταν σκοτώνει τους αστυνομικούς που τον κυνηγάνε. Μελετάνε βήμα προς βήμα έγκλήματα περίφημα σχεδιασμένα, και καθώς είναι άδεια η ψυχή του, από άλλο περιεχόμενο, υπάρχει άφθονη θέσις γι' αυτές τις διδασκαλίες. Έτυχε πολλές φορές ν' ανατριχιάσω παρακολουθώντας αστυνομικές ταινίες, και παρατηρώντας πόσον ένθουσιασμό προκαλούσαν στη νεολαία. Και θα ήθελα εκείνη τη στιγμή να είχα το δικαίωμα να μαζέψω όλα αυτά τα παιδιά και να τους φωνάξω, μ' όλη μου τη δύναμη.

— Μή τα πιστεύετε ούτά. Είναι ξένα έθιμα, ξένες νοοτροπίες, δηλητήριο φθασμένο από μακρινές χώρες. Δεν ταιριάζει τίποτε από αυτά στην ψυχή μας.

Δεν έχω το δικαίωμα να το κάνω. Και να το είχα όμως, βλέπω ακόμα μπροστά μου τα νεανικά μάτια γεμάτα κυνική ειρωνεία να με χλευάζουν. Άκούω κιόλας τις αναιδείες φωνές τους να με περιγελούν. Γιατί τα παιδιά των είκοσι χρόνων δεν πιστεύουν ότι έχουν υποχρέωση να σεβούνται τίποτε. Κι' έτσι η φωνή μου θα ήταν φωνή βοώντος εν τη έρήμω.

Κι' όμως κάτι πρέπει να γίνει.

— Σάν τί;

Με κίνδυνο να φανώ πώς ζητώ παράλογα πράγματα, θάλεγα πρώτα πρώτα ν' απαγορευθή αυστηρά η είσοδος παιδιών κάτω των δεκαοκτώ έτών σε ταινίες που παρουσιάζονται έγκλήματα. Άν βλέπουν τα παιδιά από τα δεκατέσσερά τους χρόνια «άκατάλληλες» έρωτικές σκηνές, κακό και όλθριο κι' αυτό, και καταστρεπτικό κέντημα της φαντασίας. Άλλα όχι τόσο φοβερό όσο η αστυνομική ταινία.

Αυτό το μέτρο όμως είναι βέβαια μία λεπτομέρεια ίσως μπροστά στη ριζική προσπάθεια για τη σωτηρία της νεολαίας μας. Με απαγορεύσεις δεν γίνεται τίποτε. Η απαγόρευση κατά βάθος είναι ένα γκρέμισμα. Χρειάζεται προπάντων χτίσιμο. Χτίσιμο των ψυχών.

Εκείνο που λείπει προπάντων από την ψυχή των παιδιών μας σήμερα είναι η αγάπη. Η πλατειά, χριστιανική, ανθρώπινη αγάπη. Λείπει από τα παιδιά

μας, όπως λείπει και από τους μεγάλους. Η αγάπη, που θεμελιώνει τις κοινωνίες, και τις οικογένειες, και τα έθνη. Θάθελα το πρώτευο υμάθημα στο σχολείο να είναι το μάθημα της αγάπης, και της κοινωνικής ευπρεπείας. Θα προτιμούσα το παιδί που τελειώνει το δημοτικό να ξέρη λιγώτερος συμμιγείς, και νάχη ποτισμένη την ψυχή του, με χίλιες ιστορίες καλών ανθρώπων, χίλιες ζωντανές ιστορίες, και χίλια ζωντανά διδάγματα. Το καθηγητικό έκτελει ένα λαμπρό έργο, αλλά πρώτα-πρώτα δεν είναι υποχρεωτικό, κι' έπειτα δεν πρέπει να είναι υποχρεωτικό. Η γοητεία του είναι ακριβώς η έλευθερία που έχει κάθε παιδί να το παρακολουθή ή όχι. Το μάθημα αυτό που θάθελα να γίνεται σε όλα τα δημοτικά σχολεία, από την πρωτεύουσα ως το πιο μακρινό χωριό, το μάθημα της αγάπης, πρέπει να είναι υποχρεωτικό μέσα στο σχολείο, και χωρίς πρόσθετες ώρες. Ν' αφαιρεθή κάποια ώρα από άλλο. Και τα παιδιά μας να διδάσκονται συστηματικά τη ζωντανή αγάπη. Να βραβεύονται οι καλές πράξεις, κι' οι καλές ιδέες ακόμα. Ν' ακούνε ώπου να το μάθουν απ' έξω πώς η αλληλοβοήθεια είναι υποχρέωση και ανάγκη, πώς η αναρχία είναι βλάβη δική τους προπάντων. Να μάθουν καλά τα στοιχειώδη καθήκοντα του πολίτου. Να ξέρουν πώς αν ιδή κανένα μάτι ένα νεαρό μαθητή καθισμένον αναπαυτικά στη θέση του στο γεμάτο δχημα του τράμ, τη στιγμή που γύρω του τλαιπωρούνται όρθιοι τόσο μεγάλοι, θα είναι η πιο μεγάλη ντροπή, ένα στίγμα που δύσκολα εξαλείφεται. Αυτή η μικρή ανθρώπινη αλληλεγγύη να γίνει δεύτερη φύση στα παιδιά μας. Να διδαχθή πιο συστηματικά, πιο σοβαρά από κάθε άλλο πράγμα. Να υπάρχει με κάθε θυσία στο σχολικό πρόγραμμα, ώρα που να συζητούνται τα ήθικα προβλήματα, και στο δημοτικό και στο Γυμνάσιο. Το παιδί που δεν έχει το άρμόζον περιβάλλον στο σπίτι του, να ξέρη πώς θάχη στο σχολείο την ευκαιρία να συζητήσει κάτι που το βασανίζει να ξέρη πώς θα έχη κάποιον να του ειπή ένα μπράβο για κάτι καλό, και κάποιον να το μαλώσει για μία κακή πράξη. Όλα με αγάπη, χωρίς δασκαλιστική αυστηρότητα, χωρίς σκουριασμένη ρουτίνα. Ζωντανά, απλά, και ανθρώπινα. Κι' έπειτα, να υπάρχει κάποιος που να παρακολουθή τα παιδιά που θα παρουσιάσουν μία άνωμαλία. Ο δάσκαλος να βρίσκεται σε έπαφή, με ανθρώπους ειδικούς —τους έβελοντες ίσως για την πρόληψη της παιδικής εγληματικότητας.

Στα έξη χρόνια που φοιτάει το παιδί

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΦΙΛΟΥΣ

ΘΑ ΞΑΝΑΡΘΗ...

ΠΑΙΔΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Έσχε την ψαρόβαρκα του στο ήσυχο λιμανάκι, την έδεσε σ' ένα χορταριασμένο βράχο και πήδησε στα πρασινισμένα φύκια.

Ήλός, ξερακιανός με ήλιοκαμμένο το πρόσωπο ψημένο από την άρμύρα και τον ήλιο ο μπαρμπά-Δημήτρης έφθανε κάθε μέρα εκεί ύστερα από το τακτικό του μεροδούλι. Παρ' όλα τα χρόνια που τον βάραιναν δεν κατόρθωσαν να του κρηλώσουν το κορμί και να του λυγίσουν τα πόδια. Πρώτος και γλυκύς, χρόνια γνωστός, γαρός ξεφόρτωνε κάθε φορά που η τύχη τον βοηθούσε το πανέρι με το πο-

στό δημοτικό σχολείο ν' ακούη μία φορά την έβδομη δα τουλάχιστον πώς η αγάπη είναι το στήριγμα του ατόμου, της οικογενείας, της πολιτείας, του ανθρωπισμού.

Στο δημοτικό όλοι οι βαθμοί λογαριάζονται ίσοι. Κατεβαίνει πολλές φορές ο βαθμός του καλού μαθητού έπειδή είναι κακός π.χ. στην ιχνογραφία. Να κατεβαίνει πιο πολύ ο γενικός βαθμός όταν είναι κακός στο μάθημα της κοινωνικής αγωγής. Κακός όχι θεωρητικά βέβαια, αλλά στην πράξη.

Και πόσα άλλα, και πόσα άλλα θα μπορούσαν να γίνουν! Να απασχολούνται τα παιδιά με ώραιες συγκεντρώσεις ευχάριστες, εύθυμες, αγνές, συχνά, ώστε να μη μένη καιρός για το δρόμο και για τον κινηματογράφο. Να ενισχυθή ο σχολικός αθλητισμός, να διοργανώνονται παιδικές παραστάσεις που ν' απασχολούν τα παιδιά, και να τους δίνουν τα πιο εύγενικά αίσθηματά, να γίνονται διαγωνισμοί για διάφορα ζητήματα εξωσχολικά, που να ζωντανεύουν το ενδιαφέρον των παιδιών για προβλήματα καλωσύνης και αλληλοβοήθειας. Και πόσα άλλα!

Όπως είπα και πριν, μ' ένα σύντομο σημείωμα το θέμα δεν εξαντλείται.

Προσπαθώ να σπείρω το σπόρο. Και θάθελα να βρεθούν οι αξίες και δυνατός καρδίες να τον καλλιεργήσουν ώπου να καρπίση.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

λίτιμο φορτίο από την μικρή του ψαρόβαρκα κι έπαιρνε ένα μικρό δρομάκι λίγα βήματα πιο πλάι από τη θάλασσα.

Κάτασπρο σαν τα γλαρόνια στεκόταν εκεί ένα μικρό έγκλησάκι, ο Άη-Νικόλας, χωμένο από την μιά άκρη ανάμεσα στους βράχους ή έλπίδα και ο οδηγός φάρος των ναυτικών.

Έτσι και σήμερα. Έφθασε στον Άη-Νικόλα. Έσπρωξε την πορτούλα του και τράβηξε ίσια στο εικονοστάσι. Σήκωσε τα μάτια ψηλά, στάθηκε για λίγο και κάτι μονομουρμούρισε. Έκανε εύλαβικά το σταυρό του και ήσυχος γεμάτος έλπίδα και γαλήνη στην ψυχή, πλημμυρισμένος από εκείνη που ακτινοβολεί το πρόσωπο του γλυκού Σταυρωμένου πήρε το δρόμο του γυρισμού. Το θείο του πρόσωπο του μετέδωσε την καρτερία και την υπομονή που ήταν ζωγραφισμένη επάνω του στις στιγμές του μαρτυρίου.

Πήρε τον κατήφορο και πάλι για την άκρογαλιά με πιο σταθερά τα βήματα με μιá γλυκιά προάσθηση. Όλα του φαινόταν σήμερα πιο όμορφα πιο ήρεμα, πιο γλυκά. Ακόμα και η θάλασσα που ως χτες λυσσομανούσε είχε και αυτή καλμάσει. Ήρεμα κυματάκια την οντίδωναν και έγλυφαν απαλά την άκρογαλιά και μόνο κάμποσα κίτρινοποράσινα φύκια ανεβασμένα ανάμεσα στους βράχους έδειχναν την τελευταία της μανία.

Τράβηξε τα δίχτυα από τη βάρκα τ' άπλωσε στην άκροθαλασσιά και άρχισε να τα μπαλώνει. Κάπου-κάπου έβραχνε μιá ματιά στην ψαροπούλα του και μονομουρμούριζε θά ξαναρθή... θά ξαναρθή...

Η ματιά του καρφώθηκε σε πέντε γραμματάκια γραμμένα καλλιγραφικά στη θάλασσιά κορδέλλα της βάρκας. Η βελόνα έμεινε περασμένη στη σχισμή του

διχτού και οι σκέψεις θόλωσαν το μυαλό του...

...«Μαριώ» έτσι την είχε βγάλει τη βαρκούλα του ο γιός του για χάρη της αραβωνιαστικής του. Θα τον πάντρευε μόλις γύριζε, θα του έδινε την ψαρόβαρκα του για προίκα και θα περνούσε ήσυχα και ξεκούραστα τα γηραιά του κοντά στα δυό του παιδιά. Τυραννίστηκε πολύ για να τον αναθρέψει μια κι έχασε πολύ πρόωρα την γυναίκα του. Κι έκανε όνειρα... όνειρα...

Ο γιός του —ο μοναχογιός— ο Κωστής το λεβεντόπαιδο του νησιού, το καμάρι του έλειπε εδώ και τρία χρόνια. Έφυγε μια μέρα που η φωνή της πατρίδας τον κάλεσε κοντά της για να την βοηθήσει, να την υπερασπίσει. Για να στήση το κορμί του άσπίδα στην επίθεση του κατακτητή και να την προστατεύσει από τα κακόβουλα σχέδιά του. Αυτό το δέχτηκε μ' όλη του την καρδιά ο μπαρμπα-Δημήτρης, μαζί μ' όλα τα χαρίσματα ο γιός του θ' αποκτούσε και του ήρωα και καμάρι για αυτό. Στην αρχή έπαιρνε γράμματά του τακτικά. Του έγραφε τις νίκες του λόχου του κι η ψυχή του φούντωνε από ενθουσιασμό. Είχε πολέμηση και κείνος στο περασμένο πόλεμο και διαβάζοντας τα γράμματά του γιού του έφερνε στο νου του τα νειάτα του και κρυφά χαμογελούσε. Μα τα συχνά γράμματα έπαψαν απότομα. Η χαρά που του έδιναν ήταν για πολύ λίγο καιρό. Ύστερα σιωπή απλώθηκε παντού. Ο ταχυδρόμος δεν φώναζε πια τ' όνομά του. Ο Κωστής δεν άκουγαν πουνενά.

Κάτι χωριανοί του έλεγαν ότι έπεσε βαριά κτυπημένος και θα είχε βοή το θάνατο μέσα στη φωτιά της μάχης. Τίποτα όμως το σίγουρο. Κι ο μπαρμπα-Δημήτρης όλο και περίμενε. Δεν ήθελε ποτέ να πιστέψει ότι θα χανόταν για πάντα ο Κωστής του. Κάποια θεσούλα φώλιαζε στην καρδιά του γεμάτη ελπίδα κι έδιωχνε τις αμφιβολίες και τις κακές σκέψεις που ερχόταν κάποτε να την μαυρίσουν. Κι όλο μουρμούριζε θα ξαναρθή... θα ξαναρθή... Ήταν η δύναμη της προσευχής που του έδινε κουράγιο κι η βαθεία

πίστη που δεν άφησε να φωλιάσει στην ψυχή του τενευσή.

Τίναξε το κεφάλι του σά ν' επιδιώξη λιγάκι τις σκέψεις αυτές που τον τυραννούσαν και τράβηξε τη βελόνα να προχωρήσει στο μπάλωμά του. Μα ξαφνικά κάτι σά να έτριξε ανάμεσα στους πέρα βράχους, μερικά χαλίκια κατρακύλισαν και το σκυλί κάποιου ψαρά άρχισε να γανγίση. Μερικοί γλάροι τίναξαν τα φτερά και τ' άνοιξαν διάπλατα στο γαλάζιο ορίζοντα αφίνοντας να παρασυρθούν από το απαλό αεράκι.

Κάτι ξεπήδησε στην καρδιά του γέροντα, να ήταν άραγε η ελπίδα; Γύρισε το κεφάλι του προς εκείνο το μέρος κι έβαλε το χέρι στα μάτια του για να διακρίνει καλύτερα. Μα δεν πρόλαβε... και δυο χέρια γερά σφίχτηκαν στο λαιμό του. Πατέρα... γιέ μου...

Σε λίγο δυο σφιχταγκάλαμένα και μια ανηφόριζαν το δρομάκι του Νικόλα. Ο γέρος-πατέρας είχε γείρει το ασπρόμαλλο κεφάλι του στην αγκαλιά του μονακριβου παιδιού του και χαμογελούσε σά μικρό παιδάκι.

...Οι σφαίρες πατέρα σφύριζαν γύρω μας... τα πολυβόλα τα κανόνια λυσσομανούσαν... Μια φωτιά φούντωνε σε όλη την πεδιάδα. Οι βόμβες έσκαζαν γύρω μας και σκορπούσαν τον θάνατο... Μια λάμψη στο πλάι μου, ένα μούγκρισμα... κι ύστερα τίποτα πια. Όταν συνήλθα βρισκόμουν κτυπημένος σε χέρια έχθρικά. Ήμουν αλχημικώς τους... μα δεν το έβαζα κάτω... έκανα την προσευχή μου κι έβαλα μπροστά το σχέδιο που από την πρώτη ημέρα έκανα... τους ξέφυγα και να βρίσκομαι και πάλι κοντά σου πατέρα.

Τό ήξερα γιέ μου... τό ήξερα ότι θα ξαναρχόσουν... Μου τό έλεγε τό γλυκό πρόσωπο της Παναγιάς που παρακαλούσα. Μου τό έλεγε ο Σταυρωμένος. Μου τό έλεγε ο προστάτης μας ο Άη-Νικόλας, και σταυροκοπήθηκε.

ΝΕΛΑ ΒΟΥΤΣΑ

ΕΛΛΗΝΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΝΟΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

...με τις τελευταίες σελίδες του πε-
τούτου, σάν έπλογο της Ιδεο-
τίας του καταχωρούμε κατά χρονο-
λογίαν έγγραφα, επιστολές και ση-
μειώματα, που ελάβαμε κατά καιρούς από
εξωτερικά, τη διανοήση και επιλέκτων
...για την ταπεινή μας προσπά-
...

1. Ενα μονα...

5. Τό...

Προέχο...

προέχο...

...του Π...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

...στο...

Προς
Τόν κ. Λάμπρος Ζαχαρήν
Διτην του Περιοδικού
«Οικογενειακή Ζωή»

Ενταύθα

«... Μετ' ευχαριστήσεως διεπιστώσα-
μεν ότι αι δοθείσαι διηγήσεις εν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ἡμῶν Ναῷ ἡθικοῦ, θρη-
σκευτικοῦ καὶ ἐν γένει κοινωνικοῦ περι-
εχομένου, εὖρον ἀπήχησιν εἰς τοὺς εὐσε-
βοὺς χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἀδρόως πα-
ρηκολούθησαν τὰς δι' ἡμᾶς καὶ τοὺς ἑρ-
ροντες ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὧν καὶ τὸ ἔρ-
γον ὡμῶν τὰς εὐλογίας τοῦ Παναγίου.

Ἐν Ἱωαννίνοις τῇ 1ῇ Ἰουλίου 1948
Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Μι-
χαήλ, νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικής.

«... Ο κ. Λάμπρος Ζαχαρήν, ὁσάκις
ἐπισκέπτεται τὴν Κορινθίαν διὰ τὸ πε-
ριοδικόν του, σκορπίζει ὄχι μόνον τὴν
χαρὰν τὴν ἐσωτερικὴν μετὰ πάντοτε
ἐλπιδοφόρον κήρυγμά του, ἀλλὰ καὶ τὸ
θάρρος τοῦ χριστιανικοῦ καὶ τοῦ ρωμα-
λέον φρόνημα, τοῦ ὁποῦν τὴν ἀνάγκην
ἔχουν αἱ χριστιανικαὶ ψυχαὶ ἐν τῷ ἀγῶνι
τῆς ζωῆς, πού γίνεται καθ' ἡμέραν σκλη-
ροτέρα».

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀργυροκάστρου
κ. Παντελεήμονος:

Φίλε κ. Ζαχαρήν,
Γνωθὼν κάποια ἐσωτερικὴ ἀνάγκη,
στὴν τὴν καλὴν σὺν ἡμῶν, πού ἀτόλισε
τὴν βιβλιοθήκην μου μετὰ τὰ ὡραία τεύχη
τοῦ περιοδικοῦ σας «Οικογενειακή Ζωή»,
να ἀπαντήσω μετὰ τὸ γράμμα μου αὐτό,
πού εἶναι θησαυρισμένες οἱ γλυκύτερες

ἐντυπώσεις μου, ἀπὸ τὸ προσεκτικὸ διά-
βασμά των. Ὁμολογῶ εὐλκρινά, ὅτι καὶ
στὴν ἐξωτερικὴν καλαισθητικὴν ἐμφάνισή
του, καὶ στὸ πλούσιο λογοτεχνικὸ περιε-
χόμενό του, μοῦ ἔκαμε κατάπληξη, γιατί
εἶναι ἀριστο. Καὶ εἶναι ἄριστο, γιατί εἶ-
ναι γνήσια χριστιανικὴ, λογοτεχνικὴ καὶ
πολὺ συγχρονισμένη.

Ἡ πρώτη ψυχικὴ ἐπαφή μου μ' αὐτό,
μοῦ προκάλεσε αὐτὴ τὴν ἐντύπωση: ἐνὸς
πανώρου κήπου, καλλιεργημένου μετὰ
ἀγάπην, μετὰ ζήλον καὶ μετὰ τέχνην καὶ μετὰ
ἀπροσμέτρητο ἐνδιαφέρον, γιὰ τὸν θρη-
σκευτικόν, τὸν ἠθικόν καὶ τὸν ἐθνικόν ἐξο-
πλισμὸν τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς ἐλ-
ληνικῆς οἰκογενείας. Ἐνὸς κήπου στολι-
σμένου μετὰ τὰ λουλούδια τοῦ πνεύ-
ματος καὶ τῆς καρδιάς, πού τὰ ἀρώματά
τους καὶ ἡ ὁμορφία τους ἀποτελοῦν μιὰν
ἐξαισία ἁρμονικὴ σύνθεση, πολὺ, μα πολὺ
μαγευτικὴ.

Σεῖς, πρῶτος, ὁ δημιουργὸς τοῦ ἐν-
τρυφήματος αὐτοῦ, μετὰ τὰ περὶ ἀθρο-
σας καὶ μετὰ τὰ βαθυστόχαστα καὶ γεμάτα
πηγαῖο λυρισμὸ ποιημάτων σας, καὶ ὅλοι
ἀνεξαιρέτως οἱ συνεργάτες σας, τὸ γεμί-
ζετε μετὰ τοὺς ἱερούς παλμούς σας, μετὰ τὸ
φῶς τοῦ πνεύματός σας καὶ μετὰ τὴν ζεστα-
σίαν τῆς χριστιανικῆς καρδιάς σας. Καὶ
εἶναι αὐτὸ ἀκριβὲς, πού χρειάζεται γιὰ
τὸ πολυσήμαντο κύτταρο τοῦ ἔθνους
μας, πού λέγεται ἑλληνικὴ χριστιανικὴ
οἰκογένεια.

Καταγίνονται ἀπὸ παιδί μετὰ τὴν νεοε-
λληνικὴν λογοτεχνίαν, δίχως νὰ μπορέσω
λόγῳ τῶν ἐθνικῶν ἐνασχολήσεών μου,
νὰ προσθέσω σ' αὐτὴν ἕνα κομμάτι γνή-
σιο καὶ παραστατικὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ
μοῦ κόσμου. Ὁμολογῶ ἐν τούτῳ
στόν ἀνεξέλεγκτον πληθωρισμὸν
σμικρῶν περιοδικῶν, πού τὸ πρῶτον
ύστατον κίνητρό τους εἶναι ἡ
ποίησις τοῦ μεγάλου κέρ-
σεως περιοδικῶν, παρουσιάζει
τοστέφανο τῆς ἀγνότητος
πού σὲ κάνει νὰ ζυγνῶ-
καὶ νὰ κοκκινίσης ἀπὸ
ἀγάπην, πού σὲ κάνει νὰ
μεγαλάνης ψυχικά, καὶ
δύναμιν τῆς ἐλπίδος καὶ
ἀσφαλτά ἕνας πολὺ
ἡ προκεπή τῆς
νείας καὶ Κοινῆς
ψυχῶν, λυτρωμέ-
τος τοῦ Ἀρχηγ-
... Τὸ περιο-
σ' αὐτὴ τὴν κα-
καινούριον ἰδ-
μονάχα σάν

στηρή έπιλογή τών δημοσιευμάτων, τή μεθοδική κατάταξι τής ύλης, τήν καλαισθητή εμφάνισι και πρό πάντων τήν προσήλωση στίς άγνές άρχές τής Θρησκείας και τής Πατρίδος έρχεται νά προσφέρει στο πανελλήνιο κοινό πολύτιμη πνευματική τροφή σ' έποχή φοβερά δύσκολη. Τής εύχομαι κάθε προκοπή».

Του Γενικοῦ Γραμματέως τής «Ενώσεως Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών» και Ταμία τής «Εθνικής Εταιρίας τών Λογοτεχνών τής Ελλάδος» κ. Γ. Ι. Φουσάρα :

«... Έναν άκάματο μόχτο, έναν άόρουβο, μά καρποφόρο, άγώνα πού συνεχίζεται ολάκερα δεκαοκτώ χρόνια γιά νά μπαίνουνε μιά φορά τό μήνα σέ κάθε έλληνικό στίτι λίγες σελίδες μέ λογοτεχνικό, μ' έθνικό και μέ θρησκευτικό περιεχόμενο, έκτοπίζοντας έτσι σιγά-σιγά τίς προχειρογραμμένες, τίς κακόγουστες και τίς άνήθικες, πολλές φορές, λαϊκές φυλλάδες μέ τήν τεράστια κυκλοφορία, πού συντελοῦνε στήν ψυχική και στήν πνευματική διαφθορά τών κοριτσιών προπαντός και τών άγοριών του τόπου μας. Νά, τί αντιπροσωπεύουν οί δεκαοκτώ τόμοι τής «Οικογενειακής Ζωής», πού συμπληρώνονται μέ τοῦτο τό τεύχος. Οί έκδότες τής κ' οί ταχτικοί τής συνεργάτες έχουνε μένει δικαίωμα νά ναι περήφανοι γι' αὐτό».

Του ποιητή, θεατρικοῦ συγγραφέως και δημοσιογράφου κ. Κωνστ. Βελμούρα :

«... Παρακολουθώ μέ άγάπη τήν «Οικογενειακή Ζωή». Είναι ένα πραγματικά οικογενειακό και χριστιανικό περιοδικό, σοβαρό και εύχάριστο. Του εύχομαι ν' άποκτήσῃ όσα του χρειάζονται μέσα γιά νά πλουτισθῇ όπως του αξίζει».

Του Προέδρου τής Εθνικής Εταιρίας Λογοτεχνών τής Ελλάδος κ. Γ. Πράτοια, πού... Σε μιάν έποχή, σάν τή δική μας, ρό. «Υίες οί πνευματικές άξίες έχουν κα-
«Ο ταχυδείο» περιδικά σάν τήν «Οικογεν-
του. «Ο Κατήσιμη άποστολή μέσα στά
Κάτι χωριανεριστιανικής διδασκαλίας και
ρειά κυτυπημέν έλληνικών παραδόσεων, μά
νατο μέσα στή τείνουν νά άποκαθάρουν»
δμως τó σίγουρο πνεῦμα μας από τόν ρύ-
τωση όλο και περικόει κοινοφανούς ύλιστι-
νά πιστέψῃ ότι θφέρνοντας τόν άνθρωπο
Κωστής του. Κάποιο — στο δρόμο τής
στήν καρδιά του γεμάτῳσι και ἡ Ἀγάπη
χνε τίς άμφιβολίες και ὅς πού ὁ καθένας
πού ερχόταν κάποτε γιά Θεός πού, ανά-
Κι όλο μουρούριζε θά σι, τόν άποφεύ-
ξαναρθῇ... Ήταν ἡ δύναμι, τούς δαίμο-
χῆς πού του ἔδινε κουράγιο γιά τήν άγνό-

τητα και νά μάς φωτίσῃ...
Εὐαγγελίων. Ο Χριστιανι-
παγκόσμια, είναι πῶσι άκέρ-
νια, πού οί ύλιστικές θεωρίε-
μας, οί τόσο έγκληματικές ἡ-
τες, δέν θά μπορέσουν ποτέ
καμουφλαρισμένη γοητεία τῶν
ανάτρεψουν, γιάτι ὁ άνθρω-
αδύναμο, θά στρέφει πάντα πῶ-
σ' Εκείνον, πού είναι ἡμῶν
Ἀγάπη, ἡ Ἀνάστασι και ἡ
στικές θεωρίες θά γκρῇ, κῖα κ
σαρωθοῦν μαζί μέ τούς
τους, — ἐνῶ ἡ Διδασκαλία τοῖ
λάμπει κι' ἄν ακόμα άπομέ-
μόνος άνθρωπος στήν ταλ-
γῇ! Ἀνάμεσα σ' ἀντίερα κῖ-
σημερινά κοινωνικά ρεύμα-
γενειακή Ζωή», κρατώντας
μαία τής ἱερῆς ἔθνικῆς μας
κῆς, ἄς βαδίζει πάντα μέ
βέβαιη ὅτι μέ τὸ θεός
προσφέρει πολλά σ'

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. Τσακαλ. Ἀμφισαν Γ. Ἀι-
δρούπολιν Δέν είναι δημο-
τεχνικῶς. Νικ. Λουρῆν Σπ. Πέτ-
λην Ἐδεσσαν. Σᾶς εύχαριστῶ
γιά τίς πολύτιμες φροντίδες,
σας ἔληφθῃσαν. Κ. Κωσταρά-
Λ. Λεμονίδου, Ἀμαλίαν Στεφ-
δανιά Χαλκιδικῆς Παν. Ρουσσόν Σκο-
ρίνης Π. Ἀποστόλου Νίκη Κεφάλαι, Σ. Πα-
παχαρίτωνος Μυτιλήνην Χαράλ. Δεληγιάννη
Ἀμπελόφιον Τριφυλ. Δ. Εηρόν Ἀγφισιν Δ.
Ντόνιον Κ. Ἐρημίαν Λήμιον Ν. Μάτσην
Υδραν Μάρθαν Λιανού Ἐνταῦθα Ἀνταίναν
Ματσάγκου Βούλα Σιόν κ Χαλκίδα Ἀγάπην
Χωστήν Κρανίδι Γερου. Στυλιανού. Ν. Πε-
τράκη Σύρον, Ἐλένην Στρατηγού Αἰγιναν,
Ἐμμ. Βαλαγιάννην, Ὀλγα Κολοβού, Εὐδο-
κία Καλογιάννην, Ὀλγα Κοσμίδη, Παῖο. Ρα-
φαίλιδην, Μελομένην Χαλαμπίδου, Ε.
Μαρωνίδου Θεσφίκην. Πήλεν. Ραῖση, Ἐλέ-
νην Μαλαμπέ Ἡποίκια Ἀνδρου. Εὐθ. Κον-
ταρίνη, Στέλλαν Μεγαμονένους Ληξούριον
Κεφαλ, Ἀλ. Δεληγιάννην, Χρ. Γεωργακόπου-
λον Ζάκυνθον. Μ. Ἀθηνάδην Χιον. Ἀν. Θεο-
λόγον Ζαχαλιβέριον Θεσσαλονίκης. Μ. Κριπο-
γιάννην, Ε. Μπομπούσην Σπάρτην. Μαριου-
λαν Νικολέττον Κάσσαν, Ε. Μπαϊλάκη, Α.
Στρογγυλάκη Χανιά Κοῆτης, Παν. Μητρί-
δην Σιδηροκάστρον, Β. Τσιανταφύλλου Ἀγρί-
νιον, Κική Πρατριάτου Βαθύ, Ἀρχιμ. Ἀθ.
Καίτην Ἀνδρόν, Τατίαν Λαγονιάννην, Οὐρα-
νίαν Καίτην Ὁρεοῦς Εὐβοίας, Δ. Ἀρταβάνην,
Αἰκ. Στάρα, Κέρκυραν, Κατίαν Μελάκη,
Σπιναλόγαν, Ἀλεξ. Κωσαντοπούλου Διακο-
πτόν, Ἐλένην Διαμαντοπούλου Βραχάτι, Σ.
Νατσούλην Ἀρταν. Ἐλήφθῃσαν Εὐχαριστοῦμε,
ἐτακτοποιήθῃσαν.